

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-12-20
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 4545-12

SÖKANDE

XR Miljöhantering AB, 556165-2123
Fabriksgatan 5,
541 57 Skövde

Ombud: Advokat Daniel Drott
Advokatfirman Delphi i Malmö AB
Stora Nygatan 64,
211 37 Malmö

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till fortsatt och utökad verksamhet vid XR Miljöhanterings anläggning "Miljöstation" i Skövde kommun, Västra Götalands län.

Avrinningsområde: 140 N: 6471352 E:434514

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen meddelar XR Miljöhantering AB, (XRM), tillstånd enligt miljöbalken till fortsatt och utökad verksamhet på del av fastigheten Skövde 5:258 i Skövde kommun omfattande

- omhändertagande av högst 18 000 m³/år oljeemulsioner och andra avfallsvätskor,
- mellanlagring av högst 1 700 ton farligt avfall vid ett och samma tillfälle och
- behandling av högst 1 300 ton oljeförorenad jord inkl. slam från bilvårdsanläggningar.

Mark- och miljödomstolen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen men avslår yrkandet om prøvotid.

För verksamheten ska gälla nedanstående slutliga villkor.

Dok.Id 241982

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 09:00-16:00

Allmänt villkor

1. Verksamheten skall bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget har angivit i ansökningshandlingar eller i övrigt åtagit sig i målet om inte annat framgår av nedanstående villkor.

Buller

2. Buller från verksamheten inklusive transporter inom verksamhetsområdet ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

Vardag kl. 07.00-18.00	50 dB(A)
Sön- och helgdag kl. 07.00-22.00	45 dB(A)
Kväll kl. 18.00-22.00	45 dB(A)
Natt kl. 22.00-07.00	40 dB(A)

Den momentana ljudnivån får nattetid (kl. 22.00-07.00) utomhus vid bostäder maximalt uppgå till 55 dB(A).

De angivna ekvivalentnivåerna ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller närfältmätningar med beräkningar. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs.

Lukt m m

3. Verksamheten ska bedrivas så att störande lukt inte uppkommer. Om olägenheter av lukt ändå uppkommer ska åtgärder omedelbart vidtas för att eliminera luktolägenheterna.

Mottagning

4. I samband med mottagningskontroll av inkommande avfallsvätskor ska säkerställas att vätskor som inte är behandlingsbara i anläggningen förvaras åtskilt från vätskor som ska behandlas.

Behandlingsanläggning för vätskor

5. Det samlade avloppsvattnet från anläggningen får inte avledas till det kommunala reningsverket eller recipienten utan erforderlig rening.

6. Behandling och rening av avfallsvätskor respektive avloppsvatten från behandlingsytor ska beroende på föroreningsinnehåll senast vid utgången av april 2014 omfatta mekanisk avskiljning av olja, ultrafiltrering, omvänd osmos, indunstning samt våtkemisk fällning eller minst likvärdig reningsmetod.

7. Avfallsvätskor som kan leda till driftstörningar i den interna reningsprocessen eller det kommunala reningsverket får inte behandlas inom anläggningen.

Utsläpp till vatten

8. Vattnet från behandlingsanläggningen som avleds till det kommunala reningsverket får inte innehålla högre halter än nedanstående begränsningsvärden. Villkoret är uppfyllt om minst tio av månadsmedelvärdena och tre av kvartalsmedelvärdena samt årsmedelvärden/mängder under kalenderåret klarar begränsningsvärdena för respektive mätparamater.

Parameter	Månadsmedelvärde	Kvartalsmedelvärde	Årsmedelvärde resp. årsmängder
pH	6,5-10		
Totalt extraherbara ämnen	10 mg/l		10 mg/l
Opolära alifatiska kolväten	1 mg/l		1 mg/l
Aromatiska kolväten	1 mg/l		1 mg/l
COD _{Cr}	1000 mg/l		18 ton/år
Total-fosfor P	1 mg/l		18 kg/år
Ammoniumkväve NH ₄ -N	50 mg/l (t.o.m. 31/12 2015) 30 mg/l (fr.o.m. 1/1 2016)		900 kg/år (t.o.m. 31/12 2015) 540 kg/år (fr.o.m. 1/1 2016)
Bly Pb		10 µg/l	0,2 kg/år
Kadmium Cd		0,05 µg/l	0,001 kg/år
Koppar Cu		100 µg/l	2 kg/år
Krom Cr		10 µg/l	0,2 kg/år
Nickel Ni		50 µg/l	1 kg/år
Zink Zn		200 µg/l	4 kg/år
Kviksilver		0,02 µg/l	0,0005 kg/år
Silver		5 µg/l	0,1 kg/år
BOD ₇ /COD	< 0,5		

9. För vatten från behandlingsanläggningen som avleds till det kommunala reningsverket ska nitrifikationshämning analyseras som momentanprov varje kvartal och hämningen får inte överstiga 20 % vid 20 %Provinblandning. Villkoret är uppfyllt om tre av fyra begränsningsvärden innehålls.

10. Utöver vad som anges i villkorspunkt 8 och 9 ska vatten från behandlingsanläggningen som avleds till det kommunala reningsverket undersökas genom relevant analysupplägg för kemisk och biologisk karakterisering enligt Naturvårdsverkets handbok 2010:3, utgåva 2. Erhållna mätresultat ska utvärderas och avrapporteras till tillsynsmyndigheten med eventuella förslag på utsläppsbegränsande åtgärder senast vid tidpunkten för redovisning av förstagångsundersökning enligt villkor 24.

11. Flödet från den interna reningsanläggningen till det kommunala reningsverket får uppgå till högst 18 000 m³ per år och 3 600 m³ per månad. Flödet ska kontrolleras genom flödesmätare på utgående flöde.

12. Dagvatten från körytor på gårdsplanen som dels avleds till det kommunala reningsverket och dels till ytvattendiket ska passera var sin eller en gemensam oljeavskiljare som uppfyller gällande Svensk Standard klass 1 eller likvärdig dagvattenrening så dimensionerad och underhållen att halten opolära alifatiska kolvätena i utgående vatten efter avskiljare maximalt få uppgå till 5 mg/l mätt som oljeindex och ska kontrolleras minst varje kvartal.

Mellanlagring

13. Farligt avfall respektive kemikalier ska förvaras och i övrigt hanteras så att spill eller läckage inte kan förorena mark eller vatten. Flytande avfall eller kemikalier ska, med undantag av förvaring i mottagnings- och sedimentationsbassänger, förvaras i slutna behållare inom täta, invallade ytor som rymmer hela volymen eller är försedda med motsvarande skydd mot spill och läckage. Dagvatten som uppkommer inom angivna invallningar ska avledas till behandlingsanläggningen för avfallsvätskor alternativt samlas upp för externt omhändertagande.

14. Mellanlagring av avfall samt förvaring av kemikalier ska ske på ett sådant sätt att reaktiva ämnen separeras.

15. Blybatterier ska lagras i täta syrafasta behållare.

Fatrengöring

16. Rengöring av fat innehållande avfallsrester får enbart ske på därför avsedd yta där avfallsvattnet avleds till behandlingsanläggningen för avfallsvätskor. Rengöring ska ske till dess att faten inte innehåller eller är belagda med flytande eller lakbara avfallsrester.

Kompostering av massor.

17. Mottagning av inkomna massor samt kompostering ska ske på ogenomsläppliga ytor med uppsamling av lakvatten. Lakvatten ska ledas till behandlingsanläggningen för avfallsvätskor.

18. Massor i form av oljeförorenad jord som innehåller föroreningar med en medelhalt överstigande vad som anges nedan får inte behandlas i komposteringsanläggningen utan ska skickas iväg till godkänd anläggning.

- Opolära kolväten (C5-C35)	10 000 mg/kg TS.

Provtagning och analys behöver inte ske på mottagning av massor som understiger 10 ton.

19. Massor i form av slam från bilvårdsanläggningar som innehåller föroreningar med en medelhalt överstigande vad som anges nedan får inte behandlas i komposteringsanläggningen utan ska skickas iväg till godkänd anläggning.

	mg/kg TS
Opolära kolväten (C5-C35)	10 000
Bly(Pb)	100

Kadmium (Cd)	2
Krom (Cr)	100
Zink (Zn)	700

20. Kompostering ska ske tills halten opolära alifatiska kolväten (C5-C35) understiger 1 000 mg/kg TS. Slutligt omhändertagande av färdigkomposterade massor ska dokumenteras ifråga om mängd, föroreningshalter och användningssätt.

Nedläggning

21. Bolaget ska i god tid före en nedläggning av hela eller delar av verksamheten inge en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten.

Risikanalys och beredskapsplan

22. Det ska finnas rutiner för utförande av riskanalyser. Baserat på resultatet av riskanalyserna ska åtgärder tas fram och genomföras i syfte att minimera olycksrisker inklusive risk för bränder och kemikalieutsläpp. Det ska finnas en beredskapsplan inklusive dokumenterade rutiner och utrustning för förberedande och avhjälpande åtgärder. Beredskapsplanens aktualitet, utrustningens kvalitet och personalens kompetens ska ses över vart tredje år samt vid förändringar som påverkar beredskapen.

23. Släckvatten ska omhändertas på ett miljömässigt godtagbart sätt. Släckvatten ska hanteras på så sätt att det inte kan nå recipienten eller förorena grundvattnet. I övrigt ska hantering av släckvatten ske i enlighet med fastställd beredskapsplan.

Kontrollprogram

24. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska bland annat ange hur verksamheten kontrolleras med avseende på mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod, inklusive förstagångsundersökning och periodiska undersökningar. Kontrollprogrammet ska även innehålla rutiner för kontroll av mottaget avfall. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter det att detta tillstånd tagits i anspråk.

Förstagångsundersökning ska ske genom opartisk undersökningsledare senast sex månader efter det att detta tillstånd tagits i anspråk eller det senare datum som tillsynsmyndigheten bestämmer. Förslag till undersökningsledare och program för undersökningen ska inges till tillsynsmyndigheten i god tid före undersökningen. Undersökningsledarens rapport från undersökningen ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter undersökningens datum eller det senare datum som tillsynsmyndigheten bestämmer. Tillsynsmyndigheten ska ges möjlighet att närvara vid förstagångsundersökningen.

Delegation

Med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåter mark- och miljödomstolen åt tillsynsmyndigheten att föreskriva de ytterligare villkor eller försiktighetsmått som kan erfordras avseende:

- Åtgärder eller kontroll till skydd mot störningar i kommunala avloppsreningsverket eller påverkan på vattenrecipienten som föranleds av villkor 10 och 12.
- Beslut om godkännande av avvecklingsplan och kontrollprogram som föranleds av villkor 21 respektive 24.

Ekonomisk säkerhet

Innan tillståndet tas i anspråk ska bolaget ställa en säkerhet på 800 000 kr för återställningsåtgärder. Säkerheten ska förvaras hos länsstyrelsen.

Ianspråkstagande

Tillståndet ska ha tagits i anspråk senast tre år efter det att det vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet. Tillsynsmyndigheten ska underrättas när tillståndet tas i anspråk.

BAKGRUND

XR Miljöhantering AB (XRM) är ett av fyra helägda dotterbolag inom koncernen XR Logistik. XRM bildades i slutet av 1980-talet, har ca 50 anställda och utför helhetslösningar för avfallshantering. Anläggnings (benämnd Miljöstationen) verksamhet, med placering intill kommunens deponi på Risängen i Skövde, omfattar mottagning och behandling av i huvudsak farligt avfall och har tidigare prövats enligt miljöskyddslagen vid flera tillfällen. Då nuvarande och gällande tillstånd utgörs av flera olika domar och beslut, som har tillkommit vid olika tillfällen och som delvis går in i varandra, är bolagets syfte med ny ansökan att erhålla ett nytt modernt tillstånd enligt miljöbalken för en ökad produktion och med färre och tydligare villkor.

TIDIGARE BESLUT

Genom beslut 1997-05-30, nr 60/97, lämnade dåvarande Koncessionsnämnden för miljöskydd bolaget tillstånd enligt miljöskyddslagen att årligen omhänderta högst 5 000 m³ oljeemulsioner och vid ett och samma tillfälle mellanagra högst 1 631 ton farligt avfall. Tillståndet att omhänderta oljeemulsioner utökades med ytterligare 5 000 m³ oljeemulsioner och andra avfallsvätskor samt med tillstånd till en vakuuminundunstare och kompostering av 1 300 ton oljeförorenad jord genom dåvarande miljödomstolens dom 2002-07-18. Slutliga villkor, dels med avseende på utsläpp av avloppsvatten fastställdes 2005-02-28 och dels med avseende på halter i slam från bilvårdsanläggningar som får tillföras ovan nämnda kompostering fastställdes 2006-11-21.

Efter anmälan om mindre ändring sker grusavvattning av grus från dagvattenbrunnar sedan år 2009. Under våren 2012 anmälde XRM ytterligare två mindre ändringar av verksamheten i form av dels installation av våtkemisk fällning, dels andra åtgärder för optimering av befintlig reningsanläggning.

För tillståndet fastställdes följande villkor:

Allmänt villkor

1. Verksamheten skall bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget har angivit i ansökningshandlingar eller i övrigt åtagit sig i målen om inte annat framgår av nedanstående villkor.

Utsläpp till luft

2. Verksamheten skall bedrivas så att inte störande lukt uppkommer. Om olägenheter av lukt ändå uppkommer skall åtgärder omedelbart vidtas för att eliminera luktolägenheterna.

Buller

3. Buller från verksamheten inklusive transporter till och från anläggningen skall begränsas så att det som riktvärde inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid närmaste bostäder än:

50 dB(A) vardagar dagtid (07.00-18.00)

40 dB(A) nattetid (22.00-07.00)

45 dB(A) övrig tid

Momentana ljud nattetid får ej överskrida 55 dB(A).

Behandlingsanläggning för vätskor

4. Behandling av avfallsvätskor skall ske i anläggning för ultrafiltrering och omvänd osmos eller med likvärdig eller effektivare reningsmetod.

5. Mekanisk avskiljning av olja skall ske före ultrafiltrering.

6. Bolaget får inte behandla vätskor eller emulsioner som innehåller halogenerade organiska föreningar eller som i övrigt inte är behandlingsbara i anläggningen.

7. Observationstankar skall finnas för kontroll före utsläpp till reningsverk.
Avledning från observationstankarna skall ske successivt.

(DOM 2005-02-28) Vattnet skall avledas till det kommunala avloppsreningsverket och får inte innehålla högre halter respektive mängder än följande;

	Riktvärde		Gränsvärde	
	månadsmedelvärde			
Flöde	m ³ /tim	5	m ³ /år	10 000
pH		6,5 -10		
Totalt extraher- bara ämnen	mg/l	10		
Opolära alifatiska kolväten	"	1		
Aromatiska kolväten	"	1		
CODcr	"	1000		
Total-fosfor	"	1	kg/år	10
Ammonium- kväve	"	30		-
Bly	µg/l	10	"	0,1
Kadmium	"	1	"	0,01
Koppar	"	100	"	1
Krom	"	10	"	0,1
Nickel	"	50	"	0,5
Zink	"	200	"	2
Kviksilver	"	0,5	"	0,005
Silver	µg/l	5	kg/år	0,05
BOD ₇ /COD		> 0,5		

För det fall att COD-halten skulle sänkas märkbart, skall hänsyn tas till detta.

Utsläpp av toxiska ämnen, mätt som nitrifikationshämning, får som riktvärde vid en inblandning av 20 % processavloppsvatten ge högst 20 % hämning.

Mellanlager för farligt avfall

8. Farligt avfall får inte lagras utanför i ansökan redovisade lagerbyggnader, cisterner, bassänger eller platta för oljeskadad jord.

9. Hantering av farligt avfall skall ske på ytor som är ogenomsläppliga så att spill, föroreningar och förorenat vatten kan samlas upp. Ytor där flytande farligt avfall hanteras skall dessutom vara invallade eller försedda med motsvarande skydd mot spill och läckage.

10. Tankar och cisterner för farligt avfall med tillhörande påfyllningsanordningar skall vara invallade i täta invallningar som rymmer största tankens volym och 10 % av summan av övriga tankars volym, om det finns flera i samma invallning.

Invallningarna skall vara försedda med anordning för avledning av uppkommet vatten till oljeavskiljare eller till anläggningen för rening av avfallsvätskor.

11. Tryck/vacuumventil skall finnas på avluftare för tankar innehållande lösningsmedel.

12. Alla ytor där farligt avfall lagras inomhus skall vara utförda i material beständigt mot den typ av farligt avfall som mellanlagras där. Lagerbyggnaden skall vara försedda med 0,20 m höga socklar av beständigt material och förhöjda trösklar vid öppning i fasad. Lagring av flytande farligt avfall skall dessutom ske inom invallning. Invallningen skall rymma den största tankens volym plus 10 % av övriga tankars volym.

13. Mellanlagring skall ske på ett sådant sätt att reaktiva ämnen separeras. Allt avfall som kan orsaka frostsprängning skall förvaras frostfritt.

14. Bilbatterier skall lagras i täta, rostfria och syrafasta behållare under tak.

15. Tomfat skall förvaras under tak inom tät invallning eller i täta, täckta behållare. Tomfat som är öppna, droppfria och har överkorsad varningssymbol får dock hanteras och lagras utanför invallning. Vid lagring utanför invallning skall tomfaten lagras liggande. Vad som nu föreskrivits gäller ej rekonditionerade rena tomfat.

16. Tomemballage som innehållit farligt avfall skall i första hand återanvändas. Uttjänta tomemballage som ej längre kan återanvändas skall tömmas noggrant före pressning/skrotning. Rengöring skall ske genom skrapning, sugning, urtorkning eller annan lämplig metod till dess emballagen inte innehåller eller är belagda med flytande eller lakbara kemikalierester. Emballage som ej går att tömma på ett tillfredsställande sätt betraktas som farligt avfall. Vätska som uppkommit vid tömning av emballage skall tas om hand som farligt avfall.

17. Förvaringsplatser för olika typer av avfall vad gäller både inkommande och utgående avfall skall tydligt märkas ut.

Kompostering av oljeförorenad jord

18. Lagring av inkomna jordmassor samt kompostering skall ske på ogenomsläppliga ytor med uppsamling av lakvatten. Eventuellt lakvatten som inte kan återcirkuleras i komposten skall ledas till behandlingsanläggningen för avfallsvätskor.

19. Massor som innehåller föroreningar med en medelhalt överstigande följande riktvärde får inte tas emot eller behandlas i komposteringsanläggningen

Opolära alifatiska kolväten C5-C35   10 000 mg/kg TS

Brännbart material såsom oljehaltiga absorbenter av typ oljigt spån o dyl får inte tillföras komposten.

20. För varje enskilt behandlingsuppdrag skall en plan upprättas. Denna skall innehålla:

- sammanställningar av för uppdraget relevanta analysresultat för de massor som skall behandlas
- en redovisning av aktuella föroreningarnas behandlingsbarhet - beräknade resthalter av föroreningar när massorna anses vara färdigbehandlade
- handlingar som styrker att nödvändiga samråd med aktuell tillsynsmyndighet för det sanerade området har skett.

Behandlingsplanerna skall finnas tillgängliga för tillsynsmyndigheten. Som behandlingsuppdrag räknas inte en mindre mängd (högst ca 10 ton) oljehaltig jord från akutsanering.

21. Kompostering skall ske tills halten opolära alifatiska kolväten C5-C35 understiger 1 000 mg/kg TS. Slutligt omhändertagande av färdigkomposterad jord skall dokumenteras i fråga om mängd, föroreningshalter och användningssätt. Redovisning skall ske i den årliga miljörapporten.

Gällande bilvårdsslam

(Dom 2002-07-18) Högst 200 ton av de 1300 ton oljeförorenad jord mm som får tillföras komposten får utgöras av slam från bilvårdsanläggningar.

(Dom 2006-11-21) Bilvårdsslammet får som gränsvärden inte innehålla högre halter än:

	mg/kgTS
Opolära kolväten (C5-C35)	10 000
Bly Pb	100
Kadmium Cd	2
Krom Cr	100
Zink Zn	700

Övrigt

22. Dagvattenbrunnar i närheten där farligt avfall och kemikalier hanteras eller förvaras skall märkas ut. Absorptionsmedel samt anordningar för att snabbt täta dagvattenbrunnarna skall finnas lätt tillgängliga och användas vid spill.

23. Kemiska produkter, inkluderat drivmedel, skall förvaras i täta behållare på tätt underlag. Flytande kemiska produkter skall förvaras inom en invallning som skall rymma den största behållaren plus 10 % av summan av de övriga behållarnas volym. Vid förvaring utomhus skall invallningen vara skyddad mot nederbörd.

24. Vatten som förorenats av spill, läckage eller dylikt skall tas om hand och behandlas som farligt avfall.

25. Oljeavskiljare inom verksamheten skall vara dimensionerad för det flöde som kan uppkomma vid kraftiga regn och vara försedd med provtagningsmöjligheter på utgående vatten samt med tömningslarm. Halten olja i utgående vatten efter oljeavskiljare får som riktvärde inte överstiga 5 mg/l mätt som opolära alifatiska kolväten.

26. Anläggningens personal skall ha grundläggande kunskaper om risker vid hantering av farligt avfall och åtgärder vid olyckshändelser. För alla hanteringsmoment, som är förknippade med miljörisker, skall arbets- och säkerhetsinstruktioner upprättas. Informationstavla med föreskrifter i händelse av olycka skall finnas på platsen.

27. Bolaget skall upprätta en plan för att begränsa de skadliga effekterna av en större olycka eller brand i lagret skulle kunna medföra. Planen skall upprättas i samråd med tillsynsmyndigheten och räddningstjänsten. Planen skall redovisas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter det att denna dom vunnit laga kraft.

Kontrollprogram

28. Bolaget skall senast tre månader efter det att denna dom vunnit laga kraft inkomma till miljö- och hälsoskyddsnämnden med ett förslag till kontrollprogram för verksamheten.

Säkerhet

29. Bolaget skall, i enlighet med överenskommelse med länsstyrelsen, ställa en säkerhet på 400 000 kr för återställningsåtgärder. Säkerheten skall förvaras hos länsstyrelsen.

YRKANDEN

XR Miljöhantering AB, nedan kallat XRM, yrkar att mark- och miljödomstolen, i huvudsaklig överensstämmelse med vad som bedrivs i denna ansökan jämte bilagor, meddelar tillstånd enligt miljöbalken till utökning av befintlig verksamhet på del av fastigheten Skövde 5:258 i Skövde kommun. XRM yrkar att tillstånd meddelas för att per år omfatta:

- Omhändertagande av högst 18 000 m³/år oljeemulsioner och andra avfallsvätskor
- Mellanlagring av farligt avfall, vid ett och samma tillfälle, av högst 1 700 ton.
- Behandling av högst 1 300 ton oljeförorenad jord inkl. slam från bilvårdsanläggningar.

XRM yrkar vidare att mark- och miljödomstolen:

- Godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.
- Under en prövotid av två år från lagakraftvunnet beslut uppskjuter fastställandet av slutliga villkor beträffande utsläpp ammoniumkväve i processavloppsvatten.
- Fastställer villkor i enlighet med sökandens förslag.

ANSÖKAN

Nuvarande och ansökta produktionsvolym

I ansökt verksamhet vill XRM öka tillståndsgiven behandling av oljeemulsioner och andra avfallsvätskor från 10 000 m³ till högst 18 000 m³ per år, mellanlagring av farligt avfall från 1 631 ton till 1 700 ton vid ett och samma tillfälle samt bibehålla tillståndsgiven behandling av förorenade jordmassor inkl. slam från bilvårdsanläggningar motsvarande 1 300 ton per år.

Verksamhetsbeskrivning

XRM bedriver verksamhet på del av fastighet Skövde 5:258. Verksamhetsområdet uppgår till 6 818 m². Tankar och bassänger för lagring av flytande avfall innan behandling eller borttransport till slutomhändertagare finns både utomhus och inomhus. Avlopp från invallade ytor dräneras via bassänger till reningsanläggningen. Vidare finns en tippficka för mottagning av grus från dagvattenbrunnar.

Inom verksamhetsområdet finns en yta om ca 1 100 m² för kompostering av oljeförorenade jordmassor och slam från bilvårdsanläggningar. Angränsande till XRM:s verksamhet finns kommunens återvinningscentral. Från återvinningscentralen finns en ingång till XRM:s lagringsrum för styckegods av farligt avfall. När styckegods har lämnats i rummet av kommunen sorteras det av XRM för vidare hantering.

Allmänt om processen

På anläggningen sker följande processer:

- Lagring av farligt avfall, mellanlagring av avfallsvätskor och styckegods.
  - Mottagning och sortering (baserar på avfallstyp före borttransport för vidare omhändertagande).

- Lagring i cisterner och bassänger.
- Lagring av styckegods.
- Fathantering.
- Behandling (rening) av oljehaltiga emulsioner samt andra avfallsvätskor i egen reningsanläggning.
  - Oljeavskiljning och sedimentering i bassäng.
  - Rening via våtkemisk fällning.
  - Rening via ultrafilter (UF), omvänd osmos (RO) och indunstare.
- Behandling av oljeförorenade massor, mottagning och kompostering av oljeskadad jord och slam från bilvårdsanläggningar.
  - Uppläggning av massor vid mottagning.
  - Bedömning av behandlingsbarhet.
    - ✓ *Mottagning av jordmassor under 10 ton*
    - ✓ *Mottagning av jordmassor över 10 ton*
    - ✓ *Mottagning av massor från oljeavskiljningsränna och bilvårdsslam*
  - Behandling av massor genom kompostering (provtagningsresultat av jordmassorna avgör om jorden kan komposteras på XRM:s angivna komposteringsplatser eller köras vidare till auktoriserad slutomhändertagare).
- Tömning och rengöring av fat.
- Grusavvattnings av gatubrunnsgrus genom sedimentering av grus i tipp-ficka.

Vattenförsörjning

Den huvudsakliga vattenförbrukningen härleds till rengöringsprocesser i form av renspolning och tvätt av fat, tankar och golv. XRM:s förbrukning av kommunalt vatten har under år 2009-2011 varit i storleksordning 600-700 m³/år. Vattenförbrukningen i ansökt verksamhet bedöms öka, dock förväntas ökningen inte ske proportionellt mot produktionsökningen. Detta på grund av att vattenbesparande åtgärder har installerats i form av två återcirkulationstankar på 1 m³ vardera för återcirkulering av vatten till rengöring av indunstare. Fastigheten nyttjar kommunalt vatten.

Energianvändning

Behovet av energi för anläggningen täcks genom el. Den huvudsakliga energianvändningen krävs för drift av processanläggning samt uppvärmning av t.ex. tankar.

Med anledning av de kompletteringar av befintlig reningsanläggning som pågår under hösten 2012 och med de uppgifter som erhållits från leverantörer av reningsutrustningen bedöms elanvändningen (vid drift) i de nya reningsstegen till ca 30 kW/h för UF-RO och ca 40 kW/h för Indunstare. Med ett genomflöde genom reningsanläggningen på 18 000 m³ per år och med ett normalflöde på 10 m³/h skulle anläggningen vara i drift ca 1 800 h per år. Detta skulle generera ett elbehov på ca 126 MWh/år. Man kan i dagsläget konstatera att energianvändningen kommer att öka i ansökt verksamhet jämfört med nollalternativet eftersom det är den mest energikrävande delen i anläggningen, behandling av avfallsvätskor, som ska öka från 10 000 m³ per år till 18 000 m³ per år.

Övrig mediaförsörjning

Bolagets redovisning av övrig mediaförsörjning vad beträffar bl. a kylbehov, tryckluft, kemikalie- och bränsleanvändning eller transportrörelser framgår av ansökans tekniska beskrivning och återges inte i denna verksamhetsbeskrivning.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Lokalisering

Verksamheten är lokaliserad till del av fastighet Skövde 5:258 i Risängen i södra delen av Skövde. Marken ägs av Skövde kommun och verksamheten har bedrivits på samma plats sedan början av 1980-talet. Norrut sluttar marken brant ner mot ett lakvattendike vilket leder till lakvatten-dammar öster om kommunens deponi för hushålls-, handels- och industriavfall som varit i drift sedan 1940-talet. Slänten ner mot lakvattendiket är bevuxen med etablerad växtlighet bestående av träd, buskar och örter vilket ger ett väl fungerande insynsskydd. Norr om lakvattendiket finns ett dagvattendike där bl.a. Volvo Personvagnar avleder sitt dagvatten och därefter finns

en remsa om ca 50 m gräsbevuxen mark innan Södra Aspelundsvägen som leder in till Timboholms industriområde. Öster- och söderut finns ovan nämnd deponi.

Mot väster gränsar anläggningen till AÖS (Avfallshantering Östra Skaraborg) återvinningscentral och därbortom finns Komponentvägen och Volvo Personvagnars motorfabrik. Slänten ner mot lakvattendiket är bevuxen med etablerad växtlighet bestående av träd, buskar och örter vilket ger ett väl fungerande insynsskydd.

Norr om lakvattendiket finns ett dagvattendike där bl.a. Volvo Personvagnar avleder sitt dagvatten och därefter finns en remsa om ca 50 m gräsbevuxen mark innan Södra Aspelundsvägen som leder in till Timboholms industriområde. Öster- och söderut finns ovan nämnd deponi.

Mot väster gränsar anläggningen till AÖS (Avfallshantering Östra Skaraborg) återvinningscentral och därbortom finns Komponentvägen och Volvo Personvagnars motorfabrik.

Planförhållanden

Fastigheten Skövde 5:258 är stor och ansökt anläggning tar bara en liten del av fastigheten i anspråk. Den aktuella delen av fastigheten är inte detaljplanelagd. En ny översiktplan, ÖP25, antogs av kommunfullmäktige den 18 juni 2012. Planen vann laga kraft den 19 juli 2012. I planen anges inga ändrade förhållanden vad avser befintlig Miljöstation på Risängen. I planen pekas området direkt norr om befintlig anläggning ut som plats för nya verksamheter. Inriktning på ny verksamhet anges dock inte.

Alternativ lokalisering

Ansökan avser en utökning av den befintliga verksamheten som funnits på platsen sedan 1982 och därefter successivt växt. Den ansökta ökningen av mottagna volymer ryms inom befintlig anläggning även om viss komplettering av lagringsvolymer och utrustning krävs. Enligt kommunens marknadsutvecklare finns enbart ett annat område förutom det befintliga som skulle kunna vara aktuellt för

sådan verksamhet och det är i Aspelunds industriområde, strax öster om centrala Skövde och ca 1,7 km nordöst om Miljöstationens befintliga lokalisering.

Jämfört med befintlig lokalisering är Aspelund ett sämre alternativ ur följande aspekter:

- Det ligger längre från stora trafikleder och den aktuella fastigheten finns långt in i industriområdet vilket skulle innebära transport av farligt gods förbi handel och flera småindustrier.
- Området bedöms som svårt att bebygga på det lutar kraftigt ner mot söder och den bäck som rinner där.
- Det finns ingenting i planprogrammet som pekar ut Aspelunds industriområde för miljöfarlig verksamhet av denna karaktär och det är därför oklart om man kan få bygglov för en dylik anläggning.

På plussidan ligger att avståndet till närmsta bostad, som finns i bostadsområdet Östermalm, är ca 900 m västerut, vilket bedöms vara tillräckligt ur störnings-synpunkt.

Nuvarande lokalisering har bedömts vara lämplig även om verksamheten utökas. Motiveringen är följande;

- Den ansökta verksamheten bör i detta avseende anses som platsbunden då det är en utökning av redan befintlig verksamhet.
- Befintlig lokalisering strider inte mot några planbestämmelser.
- Anläggningen ligger i direkt anslutning och delvis på kommunens deponi sedan 1940-talet vilket innebär en effektiv markanvändning då det kan vara svårt att nyttja marken för andra ändamål än industriverksamhet.
- De massor som behandlats genom kompostering på anläggningen används till stor del för sluttäckning av kommunens deponi vilket innebär minimalt med transporter för den delen av verksamheten.

- Närmsta skyddade område (Källedalsbäckens bäckravin som utgör Natura 2000-område) ligger med än 1 km bort vilket bedöms vara ett betryggande skyddsavstånd.

Omgivningsbeskrivning

Berörd befolkning

Närmsta bostadsområde, Östermalm, finns ca 450 m åt nordnordväst, på andra sidan den större Timboholmsrondellen och Segerstorp ca 680 m väster om anläggningen, bortom Volvo Personvagnar.

Boverkets rekommenderade skyddsavstånd till behandlingsanläggning för farligt avfall om 500 m till bostäder innehålls inte, men bedöms vara acceptabelt då buller från trafik till och från anläggningen är en dominerande störningsfaktor och det mellan anläggningen och bostäder ligger en riksväg samt en stor rondell. Störningar från trafiken till och från XRM blir därmed små i förhållande till den totala trafikmängden på riksväg 26/49.

Vattenskyddsområden och definierade vattenförekomster

Lokaliseringen ligger inte inom vattenskyddsområde eller i närhet av någon vattentäkt. Närmsta ytvattenförekomst är Svesån ca 450 m öster om anläggningen. Enligt gällande detaljplan omfattas Svesån inte av strandskydd. Svesån mynnar i Ömboån som i sin tur mynnar i Ösan-Frösve till Skövde. Strax väster om XRM:s verksamhetsområde finns en grundvattenförekomst, Hagelberg (SE647435-138564) bestående av sand och grus. Mellan XRM och grundvattenförekomsten ligger AÖS återvinningsstation.

Naturvärden och andra skyddade områden

Närmsta värdefulla naturområde är recipienten Svesån. Vegetationen kring Svesån har undersökts i en våtmarksinventering och ingår i kommunens naturvårdsprogram. Enligt Naturvårdsprogrammet har våtmarksområdet naturvärde klass II (objekt med mycket höga naturvärden) och arealen våtmark med stora starrmader

gör detta till ett viktigt objekt för fauna och flora. Närmsta Natura 2000-område är Källedalsbäckens bäckravin med alsumpskog ca 1,2 km åt sydväst.

Närmsta riksintresse för friluftsliv är Billingen-Valle-Hornborgasjön knappt 4 km rakt västerut. Närmsta riksintresse för kulturminnesvård är Forsby kyrka med omnejd, ca 3,2 km nordväst om Miljöstation. Närmsta fornminne är en stensättning norr om Södra Aspelundsvägen, ca 250 meter från anläggningen

Miljökonsekvenser

Effekter och konsekvenser av luftutsläpp

Anläggningens utsläpp till luft är förhållandevis små. Det sker ett visst utsläpp av kolväten genom avdunstning från tankar och bassänger samt utsläpp av förbränningsgaser i samband transporter till och från anläggningen. Utsläppet av VOC från anläggningens tanklagring är marginell och det belyses därför inte vidare i MKB:n. Vid samråd med AÖS förekom dock vissa luktolägenheter i samband med installation av den senaste indunstaren. Det berodde enligt XRM på att varm luft felaktigt släpptes direkt ut och mot AÖS verksamhet. Åtgärder har vidtagits genom att luften nu avleds via ett vattenbad och problemen har därmed upphört.

Effekter och konsekvenser av vattenutsläpp

Det finns fyra separata ledningsnät inom området;

1. Ett dagvattennät som avleder regnvatten från hårdgjorda ytor som inte bedöms vara föroreningsbelastade till AÖS norra lakvattendike.
2. Ett dagvattennät som avleder vatten från grusavvattningen till AÖS norra lakvattendike.
3. Ett spillvattennät dit sanitärt avloppsvatten, dagvatten från föroreningsbelastade ytor via en oljeavskiljare samt renat processavloppsvatten avleds via tryckledning till kommunalt reningsverk.
4. Ett internt ledningsnät som avleder lakvatten från uppläggingsplattan för förorenade massor samt från invallningen vid fathanteringen till mot-tagningsbassängen för intern rening.

I det följande ges en fördjupad beskrivning av ovanstående ledningsnät.

Avledning till det kommunala reningsverket

- Utsläpp av renat processavloppsvatten

Det renade processavloppsvattnet avleds till spillvattennätet via en mätstation där flöde och pH registreras. På utgående vatten sker automatisk pH justering med lut för att säkerställa att pH värdet inte avviker från riktvärdet. Möjlighet finns också att leda tillbaka renat processvatten till oljeavskiljarbassängen. Flödet mäts vid varje provtagningstillfälle, mängd avlett processavloppsvatten avläses via vattenmätare. Automatisk provtagare för uttagning av flödesproportionella samlingsprover finns installerat på utgående avloppsledning. Analyser utförs av ackrediterat laboratorium. Nuvarande utsläpp regleras genom villkor i gällande tillstånd. Delprov tas dagligen ut och fryses till ett månadsamlingsprov.

De senaste åren har XRM haft problem att innehålla gällande riktvärden gällande bly, koppar, krom, nickel, zink och ammonium varför reningsanläggningen som för närvarande kompletteras för att förbättra reningsförmågan och öka driftsäkerheten.

Eftersom komplettering och optimering av befintlig reningsanläggning som påbörjats under år 2012 för närvarande pågår finns i dagsläget inga mätvärden att tillgå men utifrån vad leverantören lovat bedöms anläggningen komma att klara gällande haltvillkor avseende metaller. De förhöjda halterna ammoniumkväve behöver dock utredas ytterligare då den luftning som installerats i syfte att sänka ammoniumhalterna hittills inte gett avsedd effekt. De högre ammoniumhalterna bedöms inte ge någon negativ miljöpåverkan då ammonium reduceras i det kommunala reningsverkets nitrifikationssteg. I övrigt har halten totalfosfor respektive COD har överskridits vid ett tillfälle under de senaste tre åren (år 2012) men bedöms inte som en återkommande företeelse på samma sätt som varit fallet med metaller och ammonium.

Parameter	Gällande riktvärde	Enhet	Lägst resp högsta värde 2009- okt 2012
pH	6,5-10		6,7 - 10
Totalt extraherbara ämnen	10	mg/l	<1 - 3,3
Opolära alifatiska kolväten	1	mg/l	<1
Aromatiska kolväten	1	mq/l	<1 - 4,3
CODcr	1 000	mq/l	279 - 1 540
Total-fosfor (P)	1	mg/l	<0,05 - 1,5
Ammonium kväve N	30	mq/l	6,5 - 108
Bly Pb	10	µg/l	<0,5 - 26
Kadmium Cd	1	µg/l	<0,1
Koppar Cu	100	µg/l	2,3 - 350
Krom Cr	10	µg/l	<1 - 16
Nickel Ni	50	µg/l	1 - 57
Zink Zn	200	µg/l	5 - 70
Kviksilver	0,5	µg/l	<0,1
Silver	5	µg/l	<0,5
BOD ₇ /COD	>0,5		0,56 - 0,73
Nitrifikationshämning	Max 20 % hämning vid 20 % in- blandning	-	4,4-6,8 % hämning vid 20% inblandning

Tabell1. Analysresultat på utgående processavloppsvatten som månadsmedelvärden, år 2009-oktober 2012.

Vad gäller nitrifikationshämning har värden fram till år 2012 legat under kommunens riktvärden. Därefter har riktvärdet överskridits vilket även rapporterats till tillsynsmyndigheten. Orsaken till överskridandet var sannolikt uttjänta filter. Dessa har nu bytts och ett nytt prov avseende nitrifikationshämning har tagits men analysresultatet förväntas först under juni månad. Analys av nonylfenoler i utgående avloppsvatten från anläggningen visar på halter under rapporteringsgränsen (<0,1 µg/l). På frågan om motivet till varför förslag till riktvärden för kadmium och kvicksilver anges till 1 respektive 0,5 µg/l när kommunens anslutningspolicy anger riktvärden på 0,05 respektive 0,02 µg/l för dessa parametrar medger bolaget att anledningen till att XRM inte utför analyser med lägre rapporteringsgräns motsvarande de som

gäller enligt anslutningspolicyn är att kadmium och kvicksilver inte förväntas förekomma i mottagna vätskor som renas i anläggningen.

Att analysera kadmium och kvicksilver med de låga rapporteringsgränserna är mycket svårt rent analystekniskt, det är därför merparten av de större analyslaboratorierna inte väljer att rapportera så låga halter på processpillvatten. Under år 2013 har hittills två månadssamlingsprov analyserats med den lägre detektionsgränsen och både januaris och februaris prover visade på halter $< 0,05 \mu\text{g/l}$ för kadmium och $< 0,02 \mu\text{g/l}$ för kvicksilver. Enligt XRM finns därmed inte skäl att kräva att varje månadssamlingsprov analyseras med den lägre rapporteringsgränsen.

– **Utsläpp av dagvatten till kommunens nät**

Dagvatten från föroreningsbelastade ytor avleds som en säkerhetsåtgärd till en oljeavskiljare med en volym om 20 m^3 . Oljeavskiljaren är försedd med larm och sugs vid behov av egna bilar och töms i oljeavskiljningsrännan för intern rening. Provtagning av utgående vatten efter oljeavskiljaren sker innan anslutning till kommunens nät.

Analysresultat från den årliga provtagningen år 2009-2011 i oljeavskiljaren har visat att opolära alifatiska kolväten ligger på nivåer under rapporteringsgränserna, dvs. tidigare 1 mg/l och numera $0,5 \text{ mg/l}$.

- **Utsläpp av sanitärt vatten**

Det kommunala avloppsledningsnätet kommer att nyttjas för sanitärt avloppsvatten. Mängder kommer att vara mycket små och bedöms utgöra en marginell belastning på det kommunala reningsverket då enbart ett fåtal personer dagligen vistas på anläggningen.

- **Påverkan på Skövde avloppsreningsverks slam**

På frågan vilken eventuell påverkan har processavloppsvattnet på Skövde

avloppsreningsverks slam (slamkvalitén) medger sammanfattningsvis bolaget att XRM:s bidrag av metaller till slammet i Stadskvarns reningsverk är mycket litet och kan endast ha en marginell påverkan på slamkvaliteten.

- Flöden

I nuvarande tillstånd begränsas utgående flöde av ett villkor på 5 m³/h som månadsmedelvärde och riktvärde samt 10 000 m³/år som gränsvärde. Ansökt verksamhet innebär ökade behandlingsvolymmer vad gäller oljeemulsioner och andra avfallsvätskor från dagens 10 000 m³ per år till 18 000 m³ per år. Reningsprocessen kommer att bedrivas batchvis i ansökt verksamhet. Under vissa dygn kommer flödet per timma att behöva överstiga nuvarande villkorsnivå på 5 m³/h men dygnsmedel- respektive månadsvärdet bedöms kunna förbli detsamma som nuvarande timmedelflöde motsvarar, dvs. 120 m³/dygn och 3 600 m³/månad.

Behandling av oljeemulsioner och andra avfallsvätskor

- Vidtagna och planerade åtgärder avseende intern reningsanläggning

Inkommande behandlingsbart processavloppsvatten förbehandlas genom oljeavskiljning och sedimentering alternativt genom kommande våtkemisk fällning innan vidare behandling i UF/RO-anläggning. Nedan redovisas kortfattat de olika reningsstegen och dess samlade reningsgrad.

Oljeavskiljning och sedimentering i bassäng

Vid tömning av oljeemulsioner på anvisad plats sker sedimentering av emulsioner ett dygn i oljeavskiljningsränna innan vätskefasen leds vidare till grovavskiljning och vidare till den nedre bassängen. I den nedre bassängen sedimenterar vätska i tre nivåer, flytolja, fina emulsioner och grus. De fina emulsionerna pumpas till den övre bassängen och vidare in i processen medan flytolja och grus omhändertas separat.

BioAmp-anläggningen

För närvarande pågår nu försök med alternativ kväverening där ammoniumkväve reduceras till nitrit och nitrat tidigare i reningsprocessen genom installation av

doserstation för så kallad BioAmp för att reducera ammoniumhalterna. Från BioAmp-anläggningen doseras varje dygn ut en mix av 5 typer av aktiverade bakterier i sedimenteringsbassängen. Genom att tillsätta BioAmp tidigt i reningssteget får bakterierna längre verkningstid.

Enligt leverantören bedöms installationen reducera BOD med cirka 15-25 % samt COD med 10-20 %. Kväve reduceras med 3-5 g per 100 g BOD. Fosfor reduceras med 0,5-1 g per 100 g BOD. Enligt leverantören bör BioAmp-anläggningen utvärderas under minst sex månader till ett år för att bl. a säkerställa att tillräcklig dosering av aktiva bakterier tillsätts.

Ultrafilter

Avfallsvätskor från oljeavskiljning och sedimentering leds till ultrafilter (UF) för vidare separering av emulsioner och partiklar. I de installerade ultrafiltren sker korsströmsfiltering, dvs. vattnet filtreras tvärs över membranet (tangentiellt). Partiklar som är minde än membranfiltrets porstorlek passerar igenom som permeat och större partiklar fastnar på insidan.

Omvänd osmos

XRM har investerat i möjligheten att rena processavloppsvattnet genom omvänd osmos (RO) -filter i ett eller två steg beroende på föroreningsgrad. Föroreningsgraden fastställs genom interna snabbanalyser av COD, pH och ammonium som alltid analyseras, medan parametrarna koppar, zink, bly, kadmium och nickel analyseras beroende på den process/kund som avfallsvätskan kommer ifrån.

Enligt leverantören är den normala avskiljningseffektiviteten för tungmetaller >99 % när processavloppsvattnet förbehandlats i UF. I RO- anläggningen avskiljs främst salter/joner samt organsiska föreningar.

Rening av oljehaltiga vätskor i UF/RO anläggning

Under våren år 2012 har XRM efter inlämnad och godkänd anmälan även nyinvesterat i kompletterande UF/RO anläggning, indunstare samt ett

slutpoleringssteg för avluftning av ammonium. Installeringen utfördes i syfte att förbättra renings-effekten samt att öka driftsäkerheten på anläggningen. Genom separata linjer finns möjlighet till batchvis rening av lätt- respektive mer svårrenade vätskor. Beroende på föroreningsgrad kan vätskor renas i flera steg.

Efter förbehandling i sedimenteringsbassängen där BioAmp tillstås för ökad bakteriell nedbrytning, sker rening genom ultrafilter (UP) samt omvänd osmos (RO) för huvudsaklig avskiljning av föroreningar.

För närvarande utförs även provkörning av den kompletterande reningsanläggningen för att fastställa vilka halter som kan behandlas i UF/RO. Under år 2013 kommer uppföljande kontroller ske genom interna snabbanalyser i form av stickprover på inkommande avfallsvätskor för relevanta parametrar såsom t.ex. COD och NH_4 . Resultatet kommer att föras in i kontrollprogrammet där tydliga haltgränser för ämnen som kan behandlas i UF/RO noteras liksom en beskrivning av hur kontrollen ska gå till i detalj. Nu har den kompletterande anläggningen börjat provköras och det har visat sig att det i praktiken är möjligt att öka flödet (upp till $19 \text{ m}^3/\text{d}$ i ansökt verksamhet) genom anläggningen vid behandling av vätskor med lägre föroreningsbelastning och ändå bibehålla reningsresultatet.

Våtkemisk fällning och slutpolering i RO3

I den våtkemiska fällningen som planeras tas i drift hösten 2013 planeras rening av t.ex. ridåvatten, fosfateringsvatten och andra tvättvätskor från ytbehandlingsbad. Våtkemisk fällning sker då genom att metallhydroxider fälls genom tillsats av järnklorid och syra. Önskad surhetsgrad kommer att variera mellan pH 1,5-3 beroende på typ av processvatten. Därefter pH-justeras vätskan till pH 7-9 med natriumhydroxid (lut) och kalk för att erhålla separation. Flockningsmedel tillsätts för att underlätta flockbildning i samband med att vätskan pumpas till sedimenteringstank. Sedimentering av bildad flock kommer ske tills klarfas uppnås. I den våtkemiska fällningen kommer främst metaller att avskiljas medan partikulärt material avskiljs via sedimentering följt av en kammarfilterpress. Slammet samlas i container och skickas på destruktion. Det mottagna processvattnets karaktär är

lämpligt att rena med våtkemisk fällning då det innehåller metaller samt relativt låga halter av oljor och emulsioner. Utgående rejektvatten från den våtkemiska fällningen bedöms bli ett relativt klart och rent vatten relativt fritt från partiklar och emulsioner som är lämpligt att slutpolera direkt i RO3, dvs. det finns inget behov att ha förfiltrering i ett ultrafilter. I det installerade RO-filtret avskiljs enligt ovan främst salter/joner samt rester av organiska föreningar.

Den installerade våtkemiska fällningen har ännu inte tagits i drift.

Utvärdering av reningseffekt

För att utvärdera reningseffekten har analyser på delsteg i reningsprocessen utförts i april 2013. Tidpunkten för provtagning har baserats på uppehållstider i de olika delstegen. I tabell 2 nedan presenteras analysresultaten från provtagningen.

Parameter	Inkommande (mg/l)	Utgående (mg/l)	Reningseffekt (%)
Totalt extraherbara ämnen	40 % fri olja	<1	
Aromatiska kolväten		<1	
Opolära kolväten		<1	
COD	36 400	560	98%
BOD ₅	10 700	380	96%
Total fosfor	250	0,2	>99%
Susp	470	<20	>96%
Total kväve	830	49	94%
Ammoniumkväve	100	29	71%
Nitrit	8,8	0,01	>99%
Nitrat	2,7	0,1	96%
Bly (Pb)	18	<0,1	>99%
Krom (Cr)	0,2	<0,05	>74%
Nickel (Ni)	8	<0,05	>99%
Zink (Zn)	24	<0,05	>99%
Kadmium (Cd)	<0,01	<0,01	
Koppar (Cu)	8	<0,05	>99%
Silver (Ag)	0,0001	<0,0005	>58%
Kviksilver (Hg)	0,004	<0,0001	>98%

Tabell 2. Utvärdering av reningseffekt i hela anläggningen

För att utvärdera reningseffekten i hela anläggningen har tre momentanprov tagits

med 30 minuters intervall efter omröring på inkommande vatten i tippficka, delproven hälldes sedan ihop till ett prov för analys. Utgående vatten har provtagits som veckosamlingsprov från flödesstyrd provtagningsstation på utgående vatten. Tabellen ovan visar genomgående god reningseffekt. Ammoniumkväve har en reningseffekt på 71 % vilket är lägst bland de analyserade parametrarna med undantag av silver där reningseffekten är svår att bedöma på grund av utgående halt under rapporteringsgräns

Utvärdering av reningseffekt i den våtkemiska fällningen har inte varit möjligt då anläggningen ännu inte är i drift. Utvärdering av reningseffekt i indunstare har inte utförts då dess främsta uppgift är att reducera slammängd. Det finns dessutom stora svårigheter att analysera det inkommande koncentratet. Reningseffekt i komposteringen har inte heller varit möjligt att utvärdera då det inte finns något inkommande vatten. Provtagning har dock utförts på smältvatten från komposteringen och jämförts med utgående halter från hela anläggningen,

Alternativ för utsläpp till kommunalt reningsverk

På frågan huruvida vissa eller samtliga avloppsströmmar (med undantag för sanitärt vatten) kan efter en lämplig behandling avledas direkt till vattenrecipient eller till annan mottagare redogjorde bolaget att för olika delströmmar av vatten och potential för att kunna avleda dem på annat sätt än till kommunalt reningsverk.

Sammanfattningsvis är det DGE:s bedömning att dagens interna behandling av delflöden är väl avvägd och relevant för den komplexa föroreningssammansättning som är aktuell från verksamheten. Endast dagvatten från körytor bedöms möjligen kunna ledas direkt till recipienten efter den oljeavskiljning som idag sker. En avledning av det samlade avloppsvattnet bedöms, baserat på innehållet av närsalter och organiskt material, kräva kompletterande biologisk rening innan avledning till recipient. Det kan antingen ske i kommunalt reningsverk eller med egen biologisk reningsanläggning.

Kvaliteten på processavloppsvatten som renats genom kemfällningen/RO kan inte

avgöras utan kompletterande underlag. Kemfällningen är som nämnts ovan ännu inte i drift. Efter intrimning av anläggningen behöver utgående halter utvärderas under en tid innan någon slutlig bedömning om utgående vatten kan ledas direkt till recipient kan utföras.

Det har konstaterats att XRM:s nuvarande reningsanläggning har en förhållandevis bra avskiljningsgrad avseende olja och metaller men att halten organiskt material och näringsämnen är för höga för att kunna avledas till recipient. En avledning till recipienten bedöms kunna vara möjligt för ett begränsat dagvattenflöde. Genom installation av någon form av biologiskt reningssteg skulle halterna av framför allt BOD sannolikt kunna reduceras på ett bra sätt medan reduktionen av COD, kväve och fosfor inte alls skulle kunna jämföras med den reduktion dessa ämnen får i det kommunala reningsverket.

Någon fullständig utredning för installation av ett eget biologiskt reningssteg med pilotstudier och utvärdering av bästa teknik har dock inte ansetts vara meningsfull, inte minst då de utsläppsdata som finns tillgänglig härrör från den gamla anläggningen. Den kemiska fällningen är ännu inte uppstartad och det finns för många osäkra faktorer för att göra någon ekonomisk värdering i kr/m³ avloppsvatten. Oavsett egen biologisk rening bedöms reduktionen av organiskt material och näringsämnen inte komma upp i de reduktionsgrader som det kommunala reningsverket kan prestera (år 2012 var deras reningsgrad > 99% avseende BOD, > 94% på COD, > 78% för kväve och > 98% för fosfor).

Avledning till lakvattendike

- Vatten från avvattning av gatubrunnsgrus.

Efter sedimentering i grusavvattningen avleds vattenfasen till AÖS norra lakvattendike via AÖS:s lakvattendammar före avledning till kommunens spillvattennät. Såsom tidigare nämnts genererar grusavvattningen omkring 300-350 m³ vattenfas per år. Provtagning sker två gånger per år och skickas för analys till ackrediterat laboratorium. Av analysresultat 2001-2012 framgår att framför allt metallhalterna men även halten suspenderbara ämnen och oljeindex varierar kraftigt. Halterna är

helt beroende av innehållet i det grus och andra föroreningar som sugits upp ur gatubrunnarna. Fosforhalten innan lakvattendiket ligger i nivå med AÖS gällande villkor i sin utsläppspunkt. Enligt AÖS egenkontroll reduceras fosforhalten tydligt mellan damm 1 och pumpstationen till kommunens reningsverk varför så även förväntas ske med vatten från XRM. Föroreningarna avviker inte från vad som normalt förekommer i dagvattenbrunnar runt om i samhället men i och med att avvattningen sker på ett ställe blir koncentrationerna i vattenfasen högre här.

- Dagvatten från icke föroreningsbelastade ytor.

Dagvatten från hårdgjorda ytor och takytor som inte bedömts vara föroreningsbelastade leds via dagvattenbrunnar till AÖS norra lakvattendike. Med hårdgjorda ytor om totalt ca 3 460 m² medför det grovt uppskattat, och utan hänsyn till specifika takavvattningstal, en dagvattenvolym om ca 2 250 m³ per år. Lakvattendiket leds via lakvattendammar, dit även lakvatten från den intilliggande deponin avleds, vidare till kommunens spillvattennät. Dagvattenbrunnar är grönmärkade och spillberedskap i form av absorberingsmedel och tättingar finns i nära anslutning till brunnarna.

Provtagning av dagvattnet har skett vid ett tillfälle under hösten 2012. Resultatet redovisas i Tabell 3 nedan. Alternativet till nuvarande dagvattenlösning skulle vara att avleda dagvattnet till dagvattendiket norr om lakvattendiket och vidare till Svesån. I tabellen görs jämförelser med riktvärden för dagvattenutsläpp i Stockholm respektive Göteborg.

Vid jämförelse med Stockholms förslag till riktvärden för dagvattenutsläpp från verksamhetsutövare har det aktuella dagvattendiket intill XRM setts som just ett dike beläget uppströms utsläppspunkten till recipienten Svesån, därav görs jämförelse mot värden som i referensen motsvarar nivå 2M där M står för utsläpp till mindre vattendrag. För Göteborg anges riktvärden i utsläppspunkt. Några motsvarande lokala riktlinjer för halter finns inte i riktlinjerna för dagvattenhantering i Skövde kommun.

Parameter	Enhet	Uppmätt halt från XRM	Föreslagna riktvärden Stockholm	Riktvärden Göteborg
Arsenik	µg/l	0,8	i.u.	15
Bly	µg/l	18	10	3
Kadmium	µg/l	0,18	0,5	0,3
Kobolt	µg/l	4,9	i.u.	i.u.
Koppar	µg/l	25	30	9
Krom	µg/l	3,3	15	15
Nickel	µg/l	7,6	30	45
Vanadin	µg/l	2,4	i.u.	i.u.
Zink	µg/l	180	90	30

Tabell 3. Uppmätta halter i dagvatten vid ett tillfälle i oktober 2012.

Som framgår av tabellen ovan låg halterna metaller i dagvatten från icke föroreningsbelastade ytor, vid detta enstaka provtagningstillfälle, i nivå med eller under förekommande riktvärden för dagvatten i Stockholm respektive Göteborg. Detta med undantag för bly och zink där halterna är högre än angivna riktvärden. Det är således bättre att dagvattnet avleds till lakvattendiket jämfört med att avleda dagvattnet direkt till recipienten Svesån.

Under våren 2013 har det vid samtal med AÖS dock framkommit att AÖS har som önskemål att dagvattnet från icke föroreningsbelastade ytor istället ska avledas till ytvattendiket (dvs. dagvattendiket – domstolens anm.) för att minska belastningen på AÖS dagvattendammar. Detta går att lösa genom en relativt enkel åtgärd då dagvattenledningen kan förlängas och då istället mynna i ytvattendiket norr om lakvattendiket dit även Volvo avleder sitt dagvatten. Provtagning på detta dagvatten har visat på relativt låga metallhalter. Bedömningen är att detta vatten bör kunna avledas till ytvattendiket. Dock är de presenterade värdena i MKB:n endast baserat på ett stickprov.

Prövotid - Justerat yrkande

Bakgrund

XR Miljöhantering AB ("Sökanden") framställde i ansökan, daterad den 12 december 2012, yrkande om att mark- och miljödomstolen skulle skjuta upp

fastställandet av slutliga villkor beträffande utsläpp av processavloppsvatten genom ett förordnande om en tvåårig prøvotid. Bakgrunden till detta yrkande var att Sökanden optimerat och kompletterat befintlig reningsanläggning, bl.a. med ytterligare filter, samt att man önskade få tid att bedriva verksamhet i anläggningen med de kompletterande delarna under en tid för att säkerställa att förväntat reningsresultat kunde uppnås. Vidare har Sökanden införskaffat en utrustning för kemisk fällning som ännu inte kommit igång.

Justerat yrkande avseende prøvotid

Sökanden frånfaller yrkande om prøvotid för samtliga parametrar förutom ammoniumkväve och avser att vid sammanträde i förevarande mål presentera förslag till slutliga villkor. För att underlätta för övriga parter i målet bifogas också dessa förslag till halter för månadsmedelvärde och årsmängder (i enlighet som framgår av rubriken FÖRSLAG TILL VILLKOR – domstolens anm.).

Skäl för justerat yrkande

Skälet till att yrkandet om prøvotid nu inte vidhålls är att Sökanden under de första nio månaderna 2013 har erhållit betryggande data avseende föroreningshalter i utgående vatten samt att det finns en tydligare uppfattning om vilken typ av vatten som kommer att tas emot och behandlas med den kemiska fällningen. Det gör att Sökanden nu känner sig trygg i att föreslå halter respektive mängder som kan fastslås i straffsanktionerade slutliga villkor. Någon osäkerhet avseende verksamhetens omgivningspåverkan föreligger så ledes inte längre och prøvotiden anses av Sökanden som obehövlig undantaget ammoniumkväve där yrkandet om en prøvotid kvarstår.

Bullerpåverkan

Verksamheten ger upphov till ljud i form av fläktbuller och transporter inom verksamhetsområdet samt vid lastning och lossning av avfall. Mellan Miljöstationen och bostadsbebyggelsen finns åt ena hållet en stor trafikplats och på andra hållet ligger Volvo PV:s motorfabrik mellan XRM och närmsta bostäder. Den bullerutredning har utförts visar att Naturvårdsverkets riktlinjer för nyetablerad

industri, tillika nu gällande bullervillkor, kommer att innehållas även vid ansökt verksamhet. Inga klagomål från närboende angående buller har heller inkommit varken till XR Miljöhantering eller till tillsynsmyndigheten.

Påverkan från transporter

Antalet tunga transportrörelser, dvs. inkommande och utgående fordon uppgick till 1 320 st. år 2011 och bedöms uppgå till ca 1 620 st. vid nu gällande tillståndsnivå för att därefter öka till 2 000 st. i ansökt nivå. Merparten, ca 95 % av alla transporter anlöper anläggningen via den större riksväg nr 26/49, antingen norrifrån eller söderifrån, via Timboholmsrondellen, Södra Aspelundsvägen och Komponentvägen. Resterande 5 % bedöms kunna komma österifrån på Södra Aspelundsvägen från Timboholms industriområde. XRM:s transporter utgör mindre än 1 % av den tunga årsmedelsdygnstrafiken som idag går på riksväg 26/49. Även om antalet transporter ökar till det dubbla i ansökt verksamhet kommer påverkan från transporter till och från området alltfjämt vara begränsat tack vare att anläggningen är lokaliserad intill de stora trafiklederna.

Avfallshantering

Avfallsvolymer som lämnar anläggningen i huvudsak härrör från koncentrat från UF och indunstaren. Sedan anläggningen kompletterats med ytterligare en indunstare under våren 2012 har de relativa avfallsvolymer per volym behandlad vätska minskat då den nya indunstaren är effektivare. Skillnaden mellan ansökt verksamhet och nollalternativet är därför inte så stor. Den totala mängden koncentrat kommer dock att öka i ansökt verksamhet. Avfallet skickas till Tekniska verken i Linköping där det används för energiutvinning.

Risk för olyckor och onormal drift samt omhändertagande av släckvatten

På XRM:s anläggning lagras ett antal ämnen som har farliga egenskaper men anläggningen inte omfattas av Sevesolagstiftningen. Inom verksamheten utförs riskbedömningar avseende hälsa, miljö- och säkerhet. Dessa granskas och revideras vart 3:e år eller inför större verksamhetsförändringar samt vid eventuella miljö- och arbetsmiljöolyckor. Identifierade riskområden medför att förebyggande åtgärder

vidtas. XRM bedömer att den största risken vid Miljöstationen utgörs av risk för antändning av brandfarlig vätska. Sannolikheten för en sådan händelse är dock låg. Vid en eventuell brand på någon av anläggningsdelarna kommer tättingar användas för att täta dagvattenbrunnar. Utloppet från oljeavskiljaren kommer att spärras. Såsom anläggningsytorna är utformade kommer släckvatten från olika delar av verksamheten att samlas upp inom olika delar av verksamhet. I händelse av en större brand kommer processen att stoppas och släckvattnet får omhändertas separat. Som beredskap för omhändertagande av t.ex. förorenat släckvatten finns i den egna fordonsflottan 6 spolbilar, 1 semitrailer, 10 slambilar och 3 släp som, om de inte är lastade för tillfället, kan vara på plats inom ca 10 minuter.

Påverkan på miljökvalitetsnormer

MKN för luft

Ansökt verksamhet bidrar till mycket små utsläpp av kolväten och ej heller bedöms verksamheten medverka till att MKN för ozon eller PM₁₀ överskrids. Ansökt verksamhet bidrar till utsläpp av kväveoxider i samband med de transporter som verksamheten genererar men den ansökta verksamheten bedöms inte kunna ge upphov till att gällande MKN för kvävedioxid överskrids.

MKN för ytvatten

Närmsta ytvattenförekomst är Svesån ca 450 m öster om verksamheten. XRM avleder inget dagvatten till Svesån. Ansökt verksamhet bedöms därför inte inverka på möjligheten att nå MKN i Svesån.

MKN för grundvatten

Närmsta grundvattenförekomst är Hagelberg direkt väster om anläggningen. SGU bedömer dock att det finns risk att den kemiska statusen inte uppnås år 2015 då det finns en stor potentiell föroreningsbelastning. Ansökt verksamhet ligger på en deponi som angränsar till aktuell grundvattenförekomst men bedöms som enskild anläggning inte påverka miljökvalitetsnormen om god kemisk status 2015.

FÖRSLAG TILL VILLKOR

Mot bakgrund av vad som redovisas i ansökan samt i bilagda tekniska beskrivning och miljökonsekvensbeskrivning föreslår XRM följande särskilda villkor i ett kommande tillstånd.

Allmänt

1. Om inget annat framgår av övriga villkor skall verksamheten i huvudsak bedrivas i enlighet med vad bolaget angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i ärendet. Mindre ändring av reningsprocess eller annat förfarande får genomföras efter anmälan till tillsynsmyndigheten. Som förutsättning för anmälan gäller att ändringen inte innebär att en olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljön kan uppkomma.

*2. Buller från verksamheten inklusive transporter inom anläggningen ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:
50 dB(A) dagtid (kl. 7-18) utom sön- och helgdagar
45 dB(A) kvällstid (kl. 18-22) samt sön- och helgdagar (kl. 7-22)
40 dB(A) nattetid (kl. 22-7).*

Om hörbara tonkomponenter och/eller impulsartat ljud förekommer skall den tillåtna ljudnivån sänkas med 5 dB(A)-enheter. Den momentana ljudnivån får nattetid vid bostäder inte överstiga 55 dB(A).

De angivna ekvivalentnivåerna ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller närfältmätningar och beräkningar. De ska baseras på faktiskt drifttid under den tidsperiod som anges i villkoret. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer, dock minst en gång vart femte år eller vid anmodan från tillsynsmyndigheten.

3. Verksamheten ska bedrivas så att störande lukt inte uppkommer. Om olägenheter av lukt ändå uppkommer ska åtgärder omedelbart vidtas för att eliminera luktolägenheterna.

4. För verksamheten skall finnas ett kontrollprogram, som gör det möjligt att bedöma om villkoren följs. I kontrollprogrammet skall anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet skall inges till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att denna dom vunnit laga kraft.

Behandlingsanläggning för avfallsvätskor

5. I samband med mottagningskontroll av inkommande avfallsvätskor ska säkerställas att vätskor som inte är behandlingsbara i anläggningen förvaras åtskilt från vätskor som ska behandlas.

Mellanlagring

6. Samtliga tankar och cisterner för lagring av farligt avfall inklusive tillhörande påfyllningsanordningar ska placeras inom tät invallning. Invallningen ska rymma den största tankens volym plus 10 % av summan av övriga behållares volym. Tankar och cisterner med oljehaltigt avfall respektive lösningsmedel ska vara utrustade med separata invallningar.

7. Dagvatten som uppkommer inom invallningar ska avledas till oljeavskiljare eller till behandlingsanläggningen för avfallsvätskor alternativt samlas upp för externt omhändertagande.

8. Hantering av farligt avfall och kemikalier ska ske på hårdgjorda ytor så att spill kan samlas upp. Ytor där flytande farligt avfall och kemikalier hanteras ska dessutom vara invallade eller försedda med motsvarande skydd mot spill och läckage.

9. Mellanlagring av avfall samt förvaring av kemikalier ska ske på ett sådant sätt att reaktiva ämnen separeras.

10. Bilbatterier ska lagras i täta syrafasta behållare.

11. Dagvatten från ytor som kan förorenas av oljespill ska avledas till oljeavskiljare så dimensionerad och underhållen att halten i utgående vatten efter oljeavskiljare inte överstiger 5 mg/l mätt som oljeindex. Om oljeindex vid analys överstiger begränsningsvärdet ska åtgärder vidtas och en uppföljande provtagning och analys ske inom 30 dagar från det att ett mätresultat som påvisar ett överskridande har kommit tillståndshavaren tillhanda. Vid denna uppföljande analys får halten i utgående vatten mätt som oljeindex inte överstiga begränsningsvärdet.

Fatrensköning

12. Rengöring av fat innehållande avfallsrester får enbart ske på därför avsedd yta där avfallsvattnet avleds till behandlingsanläggningen för avfallsvätskor. Rengöring ska ske till dess att faten inte innehåller eller är belagda med flytande eller lakbara avfallsrester.

Kompostering av massor

13. Mottagning av inkomna massor samt kompostering ska ske på ogenomsläppliga ytor med uppsamling av lakvatten. Lakvatten ska ledas till behandlingsanläggningen för avfallsvätskor.

14. Massor i form av oljeförorenad jord som innehåller föroreningar med en medelhalt överstigande vad som anges nedan får inte behandlas i komposteringsanläggningen utan ska skickas iväg till godkänd anläggning.
Opolära kolväten (C5-C35)   10 000   mg/kg TS

15. Massor i form av slam från bilvårdsanläggningar som innehåller föroreningar med en medelhalt överstigande vad som anges nedan får inte behandlas i komposteringsanläggningen utan ska skickas iväg till godkänd anläggning.
Opolära kolväten (C5-C35)   10 000   mg/kg TS

<i>Bly (Pb)</i>	<i>100</i>	<i>„</i>
<i>Kadmium (Cd)</i>	<i>2</i>	<i>„</i>
<i>Krom (Cr)</i>	<i>100</i>	<i>„</i>
<i>Zink (Zn)</i>	<i>700</i>	<i>„</i>

16. Kompostering ska ske tills halten opolära alifatiska kolväten (C5-C35) understiger 1 000 mg/kg TS. Slutligt omhändertagande av färdigkomposterade massor ska dokumenteras i fråga om mängd, föroreningshalter och användningssätt.

17. Bolaget ska i god tid före en nedläggning av hela eller delar av verksamheten inge en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten. I enlighet med 22 kap. 25 § 3 stycket miljöbalken överläts åt tillsynsmyndigheten att fastställa de ytterligare villkor som behövs med anledning av avvecklingsplanen.

Utsläpp till vatten (justerat yrkande – domstolens anm.)

18. Vattnet från behandlingsanläggningen ska avledas till det kommunala reningsverket och får inte innehålla högre halter än följande. Villkoret är uppfyllt om minst tio av månadsmedelvärdena under kalenderåret klarar begränsningsvärdena.

Parameter	Enhet	Begränsningsvärde månadsmedel	Kommunens varningsvärde	
pH		6,5-10		
Totalt extraherbara alifatiska ämnen	mg/l	10		* Analyser med en rapporteringsgräns på 0,02 µg/l för Hg och 0,05 µg/l för Cd ska utföras minst en gång per kvartal. Vid dessa tillfällen ska månadsmedelvärdet understiga 0,2 µg/l för Hg och 0,5 µg/l för Cd.
Totalt extraherbara aromatiska ämnen	mg/l	1		
Opolära alifatiska kolväten	mg/l	1		
COD _{Cr}	mg/l	1 000		
BOD ₅ /COD		> 0,5		
Total-fosfor P	mg/l	1		
Bly Pb	µg/l	10	50	
Kadmium Cd	µg/l	1*	0,05	
Koppar Cu	µg/l	100	500	**Analys ska utföras som momentanprov minst 1 gång per kalenderår.
Krom Cr	µg/l	10	50	
Nickel Ni	µg/l	50	50	
Zink Zn	µg/l	200	500	
Kviksilver Hg	µg/l	0,5*	0,02	
Silver Ag	µg/l	5	50	
Nitrifikationshämning**		<20 % hämning vid 20 % inblandning	<20 % hämning vid 20 % inblandning	

19. *Vattnet från behandlingsanläggningen ska avledas till det kommunala reningsverket och får inte innehålla högre mängder per kalenderår än följande:*

Parameter	Enhet	Begränsningsvärde årsmängder	Nuvarande villkor
Total-fosfor P	kg/år	18	10
Bly Pb	kg/år	0,2	0,1
Kadmium Cd	kg/år	0,01	0,01
Koppar Cu	kg/år	2	1
Krom Cr	kg/år	0,2	0,1
Nickel Ni	kg/år	1	0,5
Zink Zn	kg/år	4	2
Kviksilver Hg	kg/år	0,005	0,005
Silver Ag	kg/år	0,1	0,05

Vad gäller flödet begränsar nuvarande villkor flödet till 5 m³/h som månadsmedelvärde (motsvarar 120 m³/dygn och ca 3 600 m³/månad) samt totalt 10 000 m³/år. Genom att komplettera och optimera befintlig reningsanläggning kommer flödet genom anläggningen att kunna öka med bibehållen rening. Det är sannolikt att anläggningen kommer att köras med högre belastning periodvis, som mest 10 m³/h. Under provotiden föreslås följande provisorisk föreskrift avseende flöde ut från anläggningen:

Prövotid

Bolaget ska under en provotid om två år från lagakraftvunnet beslut ges möjlighet till kompletterande provtagningar och utvärdering av anläggningens kapacitet att kunna innehålla halter av ammoniumkväve ner till 30 mg/l som månadsmedelvärde.

P1. Under provotiden får vattnet inte innehålla högre halter av ammoniumkväve än 50 mg/l som månadsmedelvärde. Villkoret är uppfyllt om minst tio av månadsmedelvärdena under kalenderåret understiger detta värde.

INKOMNA YTTRANDE

Såväl Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som Havs- och vattenmyndigheten har förklarat att de avstår från att yttra sig i målet.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har anfört följande.

Länsstyrelsen tillstyrker att tillstånd meddelas för ansökt verksamhet samt att föreslagna villkor av bolaget föreskrivs om inte annat anges nedan.

Utsläppshalter, processvatten

Länsstyrelsen anser att bolagets föreslagna utsläppshalter och flöden för processavloppsvatten till det kommunala reningsverket bör kunna godtas men anser vidare att tillsynsmyndighetens, kommunens och reningsverkets ställningstagande har betydelse innan en samlad bedömning kan göras. Länsstyrelsen konstaterar att de föreslagna utsläppshalterna inte är högre än nu gällande nivåer, undantaget ammoniumkväve. Flödet kommer dock att öka vilket innebär att totalmängderna till reningsverket ökar. Syftet med att komplettera reningsanläggningen är att förbättra anläggningens reningskapacitet. Vilka förutsättningar som reningsverket har för att ta emot de aktuella föroreningar som uppkommer från verksamheten är avgörande för vilka begränsningar som bör ställa på verksamheten. Det är därav av stor vikt att frågor avseende halter och flöden och eventuellt andra begränsningar utreds tillsammans med det kommunala reningsverket.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Länsstyrelsens anser att miljökonsekvensbeskrivningen är tillräcklig i förhållande till de krav som ställs enligt 6 kap miljöbalken.

Lokaliseringen

Sökande har utrett alternativa lokaliseringar av en avfallsanläggning i närområdet av den planerade. Enligt Länsstyrelsens bedömning har sökande visat att med hänsyn tagen till transportavstånd, motstående allmänna intressen och närboende så är den valda lokaliseringen den bästa.

Verksamheten berör inga naturvårdsförordnanden eller Natura 2000- områden. Cirka 400 meter från verksamhetsområdet rinner Svesån. Svesån omfattas av miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten. MKN är god ekologisk status 2021. Idag har ån måttlig ekologisk status främst på grund av hög belastning av näringsämnen. Utifrån givna förutsättningar är Länsstyrelsens bedömning att Svesån inte kommer att påverkas av ansökt verksamhet. Inga kända kulturvärden finns inom verksamhetsområdet.

Störningar genom buller vid bostäder i omgivningen är inte större än att de kan komma ned till nivåer som får godtas. Mätning av buller ska även ske.

Länsstyrelsen bedömer att verksamheten kan bedrivas utan oacceptabla störningar, under förutsättning att skyddsåtgärder vidtas i enlighet med ansökan samt föreslagna begränsningar och villkor. Med hänsyn till kraven på en lämplig lokalisering finns det därför inga hinder för tillstånd till verksamheten.

Länsstyrelsen bedömer att verksamheten är förenlig med miljöbalkens mål och krav på en från allmän synpunkt lämplig hushållning med mark och vattenresurserna.

Villkor för verksamheten

Länsstyrelsen föreslår följande tillägg och ändringar av bolagets föreslagna villkor för verksamheten. Länsstyrelsen har i detta läge inte tagit ställning till bolagets föreslagna villkor för processvatten.

1. Farligt avfall ska lagras nederbördsskyddat.
2. Buller från verksamheten inklusive transporter inom verksamhetsområdet ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än följande:

Vardag	kl. 07.00-18.00	50 dB(A)
Sön- och helgdag	kl. 07.00-22.00	45 dB(A)
Kväll	kl. 18.00-22.00	45 dB(A)
Natt	kl. 22.00-07.00	40 dB(A)

Den momentana ljudnivån nattetid (kl. 22.00-07.00) får utomhus vid bostäder maximalt uppgå till 55 dB(A).

De angivna ekvivalentvärdena ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller närfältsmätningar med beräkningar. Kontroll ska ske inom 6 månader efter att tillståndet tagits i anspråk och därefter enligt kontrollprogram, så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs.

3. Verksamheten ska bedrivas så att olägenheter till följd av lukt, damning och nedskräpning undviks. Om störningar från verksamheten uppkommer ska effektiva skyddsåtgärder snarast vidtas.

4. Drivmedel, oljor och andra kemiska produkter ska förvaras och i övrigt hanteras så att spill eller läckage inte kan förorena mark eller vatten.

Flytande kemiska produkter ska förvaras i slutna behållare inom täta, invallade ytor som rymmer hela volymen. Vid förvaring utomhus ska skydd finnas mot påkörning och invallningar vara skyddade mot nederbörd.

5. Det ska finnas rutiner för utförande av riskanalyser. Baserat på resultaten av riskanalyserna ska åtgärder tas fram och genomföras i syfte att minimera olycksrisker inklusive risk för bränder och kemikalieutsläpp. Senast 18 månader efter detta tillstånd tagits i anspråk ska det finnas en beredskapsplan för riskhantering, inklusive dokumenterade rutiner och utrustning för förberedande och avhjälpanande åtgärder. Detta innebär också att relevanta åtgärder för att kunna

innehålla och minska släckvatten ska vara genomförda. Valet av scenarier ska tas fram i samråd med Räddningstjänsten och tillsynsmyndigheten.

Beredskapsplanens aktualitet, utrustningens kvalitet och personalens kompetens ska ses över vart tredje år samt vid förändringar som påverkar beredskapen.
Kontrollprogram

6. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska bland annat ange hur verksamheten kontrolleras med avseende på mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Kontrollprogrammet ska även innehålla rutiner för kontroll av mottaget avfall. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter det att detta tillstånd tagits i anspråk.

Tid för igångsättande

Länsstyrelsen anser att verksamheten enligt tillståndet ska ha satts igång senast 5 år efter dom vunnit laga kraft. Tillståndet upphör annars att gälla.

Tillsynsmyndigheten ska underrättas om när tillståndet tas i anspråk. Länsstyrelsens motivering av villkor

Hantering av kemiska produkter och avfall

Vatten från ytor där kemiska produkter och avfall lagras kan, oavsett om det genomgår intern rening eller inte, lämna en restmängd av föroreningar i det vatten som avleds till recipient. Mängden förorening till vatten bör alltid begränsas så långt som möjligt. Av det skälet bör avfall som kan ge upphov till vattenförorening alltid hanteras och lagras skyddat från nederbörd. Farligt avfall utgör en kategori som generellt alltid bör hanteras skyddat från nederbörd. Flytande avfall och kemiska produkter ska dessutom förvaras inom invallningar utan avlopp samt lagras på ytor som är täta mot förkommande föroreningar och med möjlighet till separat uppsamling av vatten. I de fall risk för påkörning finns, bör även påkörningsskydd sättas upp.

Beredskapsplan

Länsstyrelsen anser att en beredskapsplan ska finnas som har tagits fram i samråd med Räddningstjänsten. I planen ska lagringsinstruktioner (t.ex. lagringssätt, skyddsavstånd till intilliggande avfall, brandgator m.m.) i syfte att minska risken för självantändning och spridning finnas. Självantändning påverkas av flera faktorer såsom biologiska och kemiska reaktioner, fuktinnehåll, lagrets geometri och ventilation m.m. Planen ska även innehålla lämpliga brandbekämpningsmetoder samt omhändertagande av släckvatten. I ansökan anges att vid brand kommer tätningar användas för att täta dagvattenbrunnar. Utloppet från oljeavskiljaren kommer att spärras. Släckvatten från olika delar av verksamheten kommer att samlas upp.

En annan risk med verksamheten är utsläpp av kemiska produkter. Saneringsutrustning i form av absol, tättingar etc. ska finnas tillgängligt på fastigheten omedelbart.

Länsstyrelsen anser att det ska finnas rutiner för utförande av riskanalyser. Baserat på resultaten av riskanalyserna ska åtgärder tas fram och genomföras i syfte att minimera olycksrisker inklusive risk för bränder och kemikalieutsläpp. Valet av scenarier ska tas fram i samråd med Räddningstjänsten och tillsynsmyndigheten.

Kontroll

En fungerande och bra mottagningskontroll med rutiner för att kontrollera att ovidkommande avfall inte tas emot är väsentlig för att verksamheten med behandling av avfall ska ske på ett optimalt sätt. Länsstyrelsen anser därav att kontrollprogrammet även ska innehålla tydliga rutiner för kontroll av mottaget avfall. Mottagningskontrollen kan bestå av kontroll att avfallet överensstämmer med det som beskrivs i dokumentation och handlingar från avfallslämnaren. Rutiner bör även upprättas för när avfall bör avvisas samt när tillsynsmyndigheten bör underrättas.

Övriga villkor

Villkoren i övrigt överensstämmer med vad som är brukligt vid avfallsanläggningar med liknande storlek och omgivning. Villkoren är föreslagna för att begränsa verksamhetens påverkan på omgivande bebyggelse och miljö. Länsstyrelsen bedömning är att övriga villkor är befogade i detta enskilda fall.

Miljönämnden Östra Skarabor i Skövde kommun har anfört följande.

Miljönämnden har inget att erinra mot att tillstånd lämnas för den ansökta verksamheten eller mot de villkor som bolaget har yrkat i sin ansökan. Föreslaget prövotidsförfarande kan accepteras. Utsläpp till spillvatten av övriga parametrar ska dock underskrida redovisade värden i kommunens anslutningspolicy. Ansvarsfördelningen mellan XR och AÖS bör tydliggöras avseende bolagets utsläpp till lakvattendammarna, helst med någon form av skriftligt avtal parterna emellan.

Miljönämnden har granskat bolagets ansökningshandlingar och bedömer att fortsatt och utökad drift ryms inom ramen för miljöbalkens regler. Handlingarna i ärendet har inte granskats utifrån naturvårdsperspektiv.

Tekniska förvaltningen i Skövde kommun har bl. a. anfört följande.

Skövde kommun noterar att i förslaget till riktvärden för kadmium och kvicksilver anges 1 respektive 0,5 µg/l. Dessa riktvärden är betydligt högre än vad som anges i Skövde kommuns anslutningspolicy. Anslutningspolicyn anger riktvärdet 0,05 µg/l för kadmium respektive 0,02 µg/l för kvicksilver.

Kommunen håller f.n. på att ta fram handlingar för en ny ansökan om tillstånd för utökad verksamhet vid reningsverket. Anledningen härtill är att det nuvarande tillståndet i det närmaste är fullt utnyttjat samtidigt som såväl ytterligare kommunala anslutningar som ökade utsläppsmängder från industrin är aktuella. Tidplanen för kommunens ansökan omfattar ett samrådsförfarande under våren 2013. Målet är att ansökan skall kunna inlämnas före halvårsskiftet 2013.

För reningsverkets dimensionering är **dygns- och veckomedelvärdena** för avloppsvattenmängd, organisk substans (BOD7) och kväve (totalkväve) i första hand av intresse och förutsätts villkoras i XR Miljö-hanterings tillståndsbeslut. Även vissa andra uppgifter är av intresse (som underlag för kommunens ansökan och/eller kommande avtal). Observera att årsmedelmängder för avloppsvatten, BOD och kväve ej är av intresse ur reningsverkssynpunkt, d.v.s., som villkor för XR Miljöhanterings miljöstation.

För fastighetsägares användning av den allmänna VA-anläggningen i Skövde kommun gäller vad som föreskrivs i Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) samt Skövde kommuns AB TIA (Allmänna bestämmelser för brukande av Skövde kommuns VA-anläggning) med tillhörande anslutningspolicy. Utvecklingen bland Sveriges reningsverk går mot att skärpa anslutningskraven avseende icke behandlingsbara ämnen. Det blir vanligare att anslutningspolicys formuleras så att dessa ämnen inte bör alltså inte får förekomma över huvud taget.

Skövde kommun anser att det är en högst olycklig formulering som anges i tillståndet 2005-02-28 (sid 8). Kvicksilver, kadmium och andra metaller kan inte behandlas i reningsverket och kommer därför att ackumuleras i vårt slam eller släppas ut i recipienten (Mörkebäcken). Det går därför inte att reglera eventuella överhalter av dessa ämnen med så kallad överhaltstaxa (vilket kan göras med till exempel BOD7). Om XR Miljöhanterings föreslagna halter godkänns kan vi i praktiken hamna i en situation där vi inte kan ta emot XR Miljöhanterings vatten. Vidare anser Skövde kommun att ökade analyskostnader inte är ett godtagbart skäl att få ett tillstånd som överstiger kommunens anslutningspolicy med 20 gånger för kadmium och 25 gånger för kvicksilver.

Räddningstjänsten Östra Skaraborg har anfört följande.

Ur räddningstjänstsynpunkt finns inget att erinra i rubricerad ansökan under förutsättning att:

- vid eventuell förändring av hanterad mängd brandfarlig vara ansöks om förändring av befintligt tillstånd gällande hantering av brandfarlig vara hos Räddningstjänsten Östra Skaraborg,
- brandfarlig vara hanteras i enlighet med gällande lagstiftning, föreskrifter och andra regelverk.
- kapitel 8.7 "Risk för olyckor och onormal drift" i Miljökonsekvensbeskrivningen, bilaga B, till underlaget för samråd inför nytt tillstånd enligt Miljöbalken för Risängens Miljöstation följs.

SÖKANDENS BEMÖTANDE AV INKOMNA YTTRANDE

I sitt bemötande av remissinstansernas synpunkter på ansökan har XRM anfört bl. a följande.

Till en början kan konstateras att ingen av remissinstanserna har motsatt sig att XRM utökar verksamheten eller att slutliga villkor för utsläpp av processavloppsvatten utreds under en provotid. I det följande bemöts de olika remissinstansernas yttranden.

1. Bemötande av tillsynsmyndighetens (MÖS) yttrande

MÖS anser att utsläpp av vatten till kommunalt reningsverk bör underskrida värdena i den kommunala anslutningspolicyn. De nu yrkade provotidsvillkoren avviker från policyn när det gäller kvicksilver, kadmium och ammoniumkväve. Vad gäller kvicksilver och kadmium kan XRM acceptera att en gång per kvartal utföra analyser med en rapporteringsgräns motsvarande värdena i den kommunala anslutningspolicyn. För ammoniumkväve kvarstår dock tidigare yrkande om 50 µg/l jämfört med kommunens policy på 30 µg/l då det, som beskrivits i ansökan, krävs fortsatt utredning för att med säkerhet komma tillrätta med de periodvis höga halterna.

Angående ansvarsfördelningen mellan XRM och AÖS finns ett färdigt avtalsförslag framme. Detta har kommunicerats med AÖS och det föreligger inga motsättningar parterna emellan. Avtalet ligger nu hos chefen för Tekniska förvaltningen och är ännu inte påskrivet.

2. Bemötande av Tekniska förvaltningens yttrande

Tekniska förvaltningen anser att analys med den rapporteringsgräns som XRM hittills tillämpat för analys av kadmium och kvicksilver är för hög. I Skövde kommuns anslutningspolicy finns fastställda mottagningskriterier för icke behandlingsbara ämnen som kvicksilver på 0,02 µg/l samt för kadmium på 0,05 µg/l. För analys av spillvatten har merparten av de större laboratorierna en högre rapporteringsgräns avseende kvicksilver och kadmium jämfört med de angivna

nivåerna i Skövdes kommuns anslutningspolicy. En lägre rapporteringsgräns används normalt enbart vid analys av vatten från recipient alternativt dricksvatten. XRM har endast funnit ett laboratorium som är ackrediterat för kvicksilveranalyser av spillvatten med en rapporteringsgräns under 0,1 µg/l. Detta minimerar XRM:s alternativ vid val av analyslaboratorium för spillvattnet.

XRM har under år 2013 hittills utfört 4 analyser med en lägre rapporteringsgräns avseende kadmium och kvicksilver. Samtliga fyra kvicksilveranalyser har visat värden < 0,02 µg/l. Tre kadmiumanalyser har visat på halter < 0,05 µg/l och det fjärde 0,07 µg/l (± 46%). Detta talar således, precis som antytts i ansökan, för att halterna kvicksilver och kadmium är betydligt lägre än nu gällande villkorsvärden på 0,5 µg/l för kvicksilver respektive 1 µg/l för kadmium.

Att ha villkorsgräns i nivå med laboratoriernas rapporteringsgräns, tillika kommunens anslutningspolicy, är dock inte lämpligt då ingen indikation på förhöjd halt i ett sådant fall kan erhållas innan ett överskridande av villkorsvärdet. Vidare är mätosäkerheten vid dessa låga haltnivåer på minst ± 20-50 %. Med anledning av de osäkerheter som beskrivs ovan;

- att analyser med så låg rapporteringsgräns för kvicksilver och kadmium normalt sett enbart används vid analys av recipientvatten alternativt dricksvatten och att mätosäkerheten anges till minst ± 20-50 %

anser XRM att haltvillkoren vid analys med den lägre rapporteringsgränsen bör ligga en tiopotens över gränsnivån. Detta är ändå en tydlig skärpning jämfört med nuvarande villkor.

XRM förordar att villkor 18 kompletteras med ett krav att vid minst en gång per kvartal analysera kvicksilver och kadmium med den lägre rapporteringsgränsen, se justerat yrkande av villkor 18 nedan. Samtidigt önskar XRM förtydliga villkor 18 så att det framgår att analys av nitrifikationshämning ska ske som momentanvärde minst en gång per kalenderår i enlighet med nu gällande villkor.

18. Vattnet från behandlingsanläggningen ska avledas till det kommunala reningsverket och får inte innehålla högre halter respektive mängder än följande:

<i>Parameter</i>	<i>Riktvärde (månadsmedelvärde)</i>	<i>Gränsvärde</i>
Totalt extraherbara ämnen	10 mg/l	
Opolära alifatiska kolväten	1 mg/l	
Aromatiska kolväten	1 mg/l	
CODcr	1 000 mg/l	
Total-fosfor P	1 mg/l	10 kg/år
Ammonium kväve N	50 mg/l	
Bly Pb	10 µg/l	0,1 kg/år
Kadmium Cd	1 µg/l *	0,01 kg/år
Koppar Cu	100 µg/l	1 kg/år
Krom Cr	10 µg/l	0,1 kg/år
Nickel Ni	50 µg/l	0,5 kg/år
Zink Zn	200 µg/l	2 kg/år
Kviksilver Hg	0,5 µg/l*	0,005 kg/år
Silver Ag	5 µg/l	0,05 kg/år
BOD ₇ /COD	>0,5	
Nitrifikationshämmning	Max 20 % hämmning vid 20 % inblandning**	

* Analyser med en rapporteringsgräns på 0,02 / µg/l för Hg och 0,05 /µg/l för Cd ska utföras minst en gång per kvartal. Vid dessa tillfällen ska månadsmedelvärdet understiga 0,2 µg/l för Hg och 0,5 µg/l för Cd.

**Analys ska utföras som momentanprov minst 1 gång per kalenderår.

Det justerade yrkandet avseende villkor 18 innebär således att kontroll av kvicksilver och kadmium minst en gång per kvartal ska utföras med analysmetod med rapporteringsgräns på 0,02 respektive 0,05 µg/l. Resterande driftmånader avser XRM att kontrollera kvicksilver och kadmium som månadsmedelvärden med en högre rapporteringsgräns.

3. Bemötande av Länsstyrelsens yttrande

XRM har inget att invända mot att föreslaget villkor nr 3 (åtgärder mot olägenheter)

och nr 4 (kontrollprogram) ersätts med Länsstyrelsens villkorsförslag nr 3 (åtgärder mot olägenheter) och nr 6 (kontrollprogram).

Även Länsstyrelsens villkorsförslag nr 2 om buller kan godtas som ersättning för yrkat villkor nr 2 under förutsättning att texten "inom 6 månader efter att tillståndet tagits i anspråk och därefter" stryks. Anledningen är att XRM gjorde en bullermätning och beräkning i maj 2012. För den bostad som ligger närmast anläggningen var den ekvivalenta ljudnivån 16 dB(A) vilket är betryggande långt under riktvärdet på 50 dB(A). Den ansökta verksamheten är en utökning av befintlig verksamhet men innebär ingen installation av bulleralstrande utrustning eller andra aktiviteter som skulle kunna leda till att uppmätta bullernivåer drastiskt skulle ha förändrats inom sex månader från att ett nytt tillstånd tas i anspråk. Vidare innebär den sista meningen i Länsstyrelsens förslag till bullervillkor att en bullermätning kan göras när som helst som tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs. Att specifikt kräva en bullermätning oaktat behov när uppmätta bullervärden vid närmsta bostäder är så låga är därför inte befogat.

Länsstyrelsens villkorsförslag nr 4 kan godtas om texten "och invallningar vara skyddade mot nederbörd" stryks. Såsom framgår av avsnitt 6.5 i den tekniska beskrivningen förvaras alla processkemikalier inomhus och är därmed skyddade mot nederbörd. Däremot skulle Länsstyrelsens villkorsförslag inte kunna innehållas vad gäller dieselcisternen för truckar och lastare (se den grönmarkerade tanken i ansökans bilaga A3) då denna står utomhus inom samma invallning som cisternlagrade oljeemulsioner. Att enbart förse dieseltanken med tak skulle inte skydda helainvallningen mot nederbörd och att förse hela tankparken med tak är inte aktuellt, se vidare kommentarer nedan.

Länsstyrelsens villkorsförslag nr 1 att farligt avfall skall lagras nederbördsskyddat motsätter sig XRM bestämt. Ett sådant villkor skulle innebära att befintlig verksamhet inte kan fortsätta att bedrivas med mindre än att åtminstone bassänger, den utomhusförlagda cisternparken och hela fatlagringen förses med tak. Kostnaden för nederbördsskydd har redan beskrivits i miljökonsekvensbeskrivningen och i

kompletteringen av ansökan. Länsstyrelsen motiverar sitt villkorsförslag med att vatten från ytor där avfall lagras kan lämna en restmängd av föroreningar i det vatten som avleds till recipient, oavsett om det genomgår intern rening eller inte. I detta fall handlar det dock om lagring av farligt avfall där regnvattnet från invallningarna inte avleds till recipient. Allt regnvatten från cisternpark, fatlagring och över bassängen kommer att behandlas i den interna reningsanläggningen. Ett nederbördsskydd över dessa ytor skulle visserligen minska mängden vatten till reningsanläggningen med i storleksordningen 500 m³/år men XRM anser inte att kostnaden för en sådan skyddsåtgärd står i relation till miljönyttan vilket tidigare påtalats både i MKB:n och i kompletteringen av ansökan.

Angående Länsstyrelsens förslag till villkor nr 5 om riskanalyser och beredskapsplan anser XRM att dylika frågor är bättre att hantera inom ramen för den löpande tillsynen. XRM anser att arbetet med att förebygga risker och beredskapen för att hindra och begränsa en olycka har beskrivits relativt utförligt i ansökans Bilaga B, avsnitt 8.7 och det hade varit bra att få veta i vilken del av XRM:s arbete som Länsstyrelsen anser att brister finns. Länsstyrelsens formulering i villkoret att "relevanta åtgärder" ska vara genomförda är vidare för oprecist för att det objektivt ska kunna konstateras om ett sådant villkor innehålls eller inte. XRM menar att en sådan formulering inte ger en tillräcklig rättssäkerhet.

För att ytterligare förtydliga att XRM redan idag arbetar på det sätt som Länsstyrelsen vill villkora, görs i det följande en redovisning av vad som redan finns i jämförelse med Länsstyrelsens krav. Länsstyrelsens krav i föreslaget villkor nr 5 anges med kursiv stil.

Det ska finnas rutiner för utförande av riskanalyser. Rutin finns i verksamhetssystemet (beskriven i bilaga 1 till detta genmäle).

Åtgärdsarbete när riskanalyserna påvisat brister.

Av rutinen ovan framgår att förbättringsförslag och åtgärder hanteras i ärendehanteringssystemet. Det innebär att eventuella brister som framkommer vid

riskanalysen, skyddsronder och liknande rapporteras in i ärendehanteringssystemet. Att åtgärder utförs följs upp inom ramen för samma system. Se även avsnitt 8.7.3.4 i MKB:n.

Beredskapsplan för riskhantering ska finnas senast 18 månader efter att tillståndet tagits i anspråk

En beredskapsplan för Miljöstation finns redan, (beskriven i bilaga 2 till detta genmäle). I planen hänvisas även till blankett "Akutinsatser vid brand och kemikalieutsläpp" (beskrivna i bilaga 3 till detta genmäle). Som en del i beredskapsplanen finns även en klassningsplan (beskriven i bilaga 4 till detta genmäle). I klassningsplanen som är daterad 2012-11-06 finns flera förslag till åtgärder, t.ex. i avsnitt 4.1 att dörrarna bör förses med dörrstängare. Samtliga brister i klassningsplanen är nu åtgärdade.

Dokumenterade rutiner för förberedande och avhjälpande åtgärder ska finnas senast 18 månader efter att tillståndet tagits i anspråk.

Sådana dokumenterade rutiner finns redan, dels genom säkerhetsinstruktionerna (se avsnitt 8.7.3.3 i MKB:n), dels i instruktionerna för nyanställda och information till besökare. I stort sett alla rutiner inom nödlägesberedskapen är förberedande och avhjälpande på ett eller annat sätt.

Utrustning för avhjälpandeåtgärder ska finnas senast 18 månader efter att tillståndet tagits i anspråk.

Sådan utrustning finns redan, se avsnitt 8.7.4.4 i MKB:n.

Relevanta åtgärder för att kunna innehålla och minska släckvatten ska vara genomförda.

Sådana åtgärder har beskrivits i avsnitt 8.7.4.3 i MKB:n. Anser inte länsstyrelsen att detta är tillräckligt?

Valet av scenarier ska tas fram i samråd med Räddningstjänst och tillsynsmyndigheten.

Räddningstjänsten bjöds in till samråd men avböjde att komma. Räddningstjänsten har även besökt anläggningen men inte haft några synpunkter på hur arbetet bedrivs. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap begärde tidigt i ärendet att en Sevesoberäkning skulle göras men har därefter inte haft några synpunkter. Kontakten med tillsynsmyndigheten fungerar på ett bra sätt inom ramen för tillsynen och XRM tar gärna emot synpunkter på val av scenarier i riskanalysen men anser inte att det är befogat som ett särskilt villkor.

Beredskapsplanens aktualitet, utrustningens kvalitet och personalens kompetens ska ses över vart tredje år samt vid förändringar som påverkar beredskapen.

Såsom framgår av beredskapsplanen daterad 2013-01-01, bilaga 2 till detta dokument, finns i princip en identisk skrivning redan på planens framsida.

Av vad som redovisats i ansökan och med de förtydliganden som lämnats ovan framgår att XRM arbetar i enlighet med vad Länsstyrelsen förordar som ett särskilt villkor. XRM anser att det följer av det allmänna villkoret att arbetet ska fortsätta på samma sätt och att en löpande dialog med tillsynsmyndigheten är att föredra framför ett särskilt villkor.

EFTER HUVUDFÖRHANDLINGEN

Länsstyrelsen har efter huvudförhandlingen inkommit med reviderat förslag till villkor samt anfört bl.a. följande.

Villkor för verksamheten

Länsstyrelsen föreslår följande tillägg och ändringar av bolagets föreslagna villkor för verksamheten.

Länsstyrelsens förslag till villkor angående haltnivåer:

- Vattnet från behandlingsanläggningen ska avledas till det kommunala reningsverket och får inte innehålla högre halter än följande. Villkoret är uppfyllt om minst tio av månadsmedelvärdena under kalenderåret klarar

begränsningsvärdena och årsmedelvärdet under kalenderåret klarar
begränsningsvärdena: (bolagets tabell med halter).

Kommentar: Detta är särskilt viktigt för följande ämnen som inte har någon
föreslagen årlig mängdgräns:

- Totalt extraherbara alifatiska ämnen
- Totalt extraherbara aromatiska ämnen
- Opolära alifatiska kolväten

Länsstyrelsen anser att begränsningsvärdet för Hg ska fastställas till 0,2 µg/l och
för Cd fastställas till 0,5 µg/l, framförallt om Tekniska förvaltningen, VA-
avdelningen anser att lägre värden än yrkade krävs. Analyser kan ske i enlighet med
bolagets förslag om det ger tillräckligt underlag för att bedöma om villkoret
innehålls, detta bör dock fastställas i kontrollprogrammet. Alternativet är att
domstolen anger att minst två månader ska analyseras med den lägre
rapporteringsnivån, vilket ger tillsynsmyndigheten en indikation på att den lägre
rapporteringsnivån kan anses tillräcklig vid minst två månader.

Länsstyrelsens synpunkter angående utsläppsmängder:

Länsstyrelsen anser under förutsättning att utgående flöde inte ökar att föreslagna
utsläppsmängder kan accepteras. Länsstyrelsen anser vidare att ett flödesvillkor bör
fastställas i enlighet med bolagets föreslagna P2 med nedanstående lydelse. *(bolaget
godtog detta under förhandlingen)*

- Flödet till reningsverket får uppgå till högst 18 000 m³ per år och 3 600 m³
per månad som månadsmedelvärde. Flödet ska kontrolleras genom
flödesmätare på utgående flöde.

Prövotid för utsläpp av ammoniumkväve

Utreddningsvillkor

U1. Bolaget ska under en prövotid om två år från lagakraftvunnet beslut ges
möjlighet till kompletterande provtagningar och utvärderingar av

anläggningens kapacitet att kunna innehålla halter av ammoniumkväve ner till 30 mg/1 som månadsmedelvärde. Flödet till reningsverket får inte öka.

Utredningen ska utmynna i förslag till ev. reningsåtgärder eller andra försiktighetsmått jämte förslag till slutliga villkor. Utredningen ska beakta utsläppens påverkan på det kommunala reningsverket.

Redovisning av utredningen, ev. föreslagna åtgärder samt förslag till slutliga villkor ska lämnas till Mark- och miljödomstolen snarast, dock senast två år efter denna dom vunnit laga kraft.

Provisoriska villkor

P1. Under provotiden får vattnet som riktvärde och månadsmedelvärde inte innehålla högre halter av ammoniumkväve än 50 mg/l.

P2. Flödet till reningsverket får under provotiden uppgå till högst 18 000 m³ per år och 3 600 m³ per månad som månadsmedelvärde. Flödet ska kontrolleras genom flödesmätare på utgående flöde. *(utgår om detta villkor fastställs som slutligt villkor)*

Sökanden har efter huvudförhandlingen inkommit med reviderat förslag till villkor enligt följande.

1. Om inget annat framgår av övriga villkor ska verksamheten i huvudsak bedrivas i enlighet med vad bolaget angivit i ansökningshandlingarna eller i övrigt åtagit sig i ärendet. Ändring av reningsprocess eller annat förfarande, som inte innebär att en olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljön kan uppkomma, får genomföras efter anmälan till tillsynsmyndigheten.

2. Buller från verksamheten inklusive transporter inom verksamhetsområdet ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

Vardag kl. 07.00-18.00 50 dB(A)

Sön- och helgdag kl. 07.00-22.00 45 dB(A)

Kväll kl. 18.00-22.00 45 dB(A)

Natt kl. 22.00-07.00 40 dB(A)

Den momentana ljudnivån får nattetid (kl. 22.00-07.00) får utomhus vid bostäder maximalt uppgå till 55 dB(A).

De angivna ekvivalentnivåerna ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller närfältmätningar med beräkningar. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs.

3. (Förstahandsyrkande) Verksamheten ska bedrivas så att störande lukt inte uppkommer. Om olägenheter av lukt ändå uppkommer ska åtgärder omedelbart vidtas för att eliminera luktolägenheterna.

3. (Andrahandsyrkande) Verksamheten ska bedrivas så att olägenheter till följd av lukt, damning och nedskräpning undviks. Om angivna störningar från verksamheten uppkommer ska effektiva skyddsåtgärder snarast vidtas.

4. Det ska finnas rutiner för utförande av riskanalyser. Baserat på resultatet av riskanalyserna ska åtgärder tas fram och genomföras i syfte att minimera olycksrisker inklusive risk för bränder och kemikalieutsläpp. Det ska finnas en beredskapsplan inklusive dokumenterade rutiner och utrustning för förberedande och avhjälpande åtgärder. Beredskapsplanens aktualitet, utrustningens kvalitet och personalens kompetens ska ses över vart tredje år samt vid förändringar som påverkar beredskapen.

5. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska bland annat ange hur verksamheten kontrolleras med avseende på mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Kontrollprogrammet ska även innehålla rutiner för kontroll av mottaget avfall. Förslag till kontrollprogram skall lämnas till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att detta tillstånd tagits i anspråk.

6. I samband med mottagningskontroll av inkommande avfallsvätskor ska säkerställas att vätskor som inte är behandlingsbara i anläggningen förvaras åtskilt från vätskor som ska behandlas.

7. Flödet från den interna reningsanläggningen till det kommunala reningsverket får uppgå till högst 18 000 m³ per år och 3 600 m³ per månad som månadsmedelvarde. Flödet ska kontrolleras genom flödesmatare på utgående flöde.

8. Vattnet från behandlingsanläggningen ska avledas till det kommunala reningsverket och får inte innehålla högre halter än följande. Villkoret är uppfyllt om minst tio av månadsmedelvärdena under kalenderåret klarar begränsningsvärdena.

<i>Parameter</i>	<i>Månadsmedelvärde</i>	<i>Årsmedelvärde resp årsmängder</i>
<i>pH</i>	<i>6,5-10</i>	
<i>Totalt extraherbara ämnen</i>	<i>10 mg/l</i>	<i>10 mg/l</i>
<i>Opolära alifatiska kolväten</i>	<i>1 mg/l</i>	<i>1 mg/l</i>
<i>Aromatiska kolväten</i>	<i>1 mg/l</i>	<i>1 mg/l</i>
<i>COD_{Cr}</i>	<i>1 000 mg/l</i>	
<i>Total-fosfor P</i>	<i>1 mg/l</i>	<i>18 kg/år</i>
<i>Bly Pb</i>	<i>10 µg/l</i>	<i>0,2 kg/år</i>
<i>Kadmium Cd</i>	<i>1,0/0,5* µg/l</i>	<i>0,01 kg/år</i>
<i>Koppar Cu</i>	<i>100 µg/l</i>	<i>2 kg/år</i>
<i>Krom Cr</i>	<i>10 µg/l</i>	<i>0,2 kg/år</i>
<i>Nickel Ni</i>	<i>50 µg/l</i>	<i>1 kg/år</i>
<i>Zink Zn</i>	<i>200 µg/l</i>	<i>4 kg/år</i>
<i>Kviksilver</i>	<i>0,50/0,2* µg/l</i>	<i>0,005 kg/år</i>
<i>Silver</i>	<i>5 µg/l</i>	<i>0,1 kg/år</i>
<i>BOD₇/COD</i>	<i>>0,5</i>	

* Analyser med en rapporteringsgräns på 0,02 µg/l för Hg och 0,05 µg/l för Cd ska utföras minst en gång per kvartal. Vid dessa tillfällen ska månadsmedelvärdet understiga 0,2 µg/l för Hg och 0,5 µg/l för Cd.

9. Nitrifikationshämning ska analyseras som momentan prov minst 1 gång per kalenderår och hämningen får inte överstiga 20 % vid 20 % provinblandning. Om begränsningsvärdet överskrids ska åtgärder vidtas och verifieras med en

uppföljande provtagning inom 60 dagar från det mätresultat som påvisar ett överskridande har kommit tillståndshavaren tillhanda. Vid denna uppföljande provtagning får nitrifikationshämningen inte överskrida begränsningsvärdet.

10. Farligt avfall respektive kemikalier ska förvaras och i övrigt hanteras så att spill eller läckage inte kan förorena mark eller vatten. Flytande avfall eller kemikalier ska, med undantag av förvaring i mottagnings- och sedimentationsbassänger, förvaras i slutna behållare inom täta, invallade ytor som rymmer hela volymen eller är försedda med motsvarande skydd mot spill och läckage.

11. Mellanlagring av avfall samt förvaring av kemikalier ska ske på ett sådant sätt att reaktiva ämnen separeras.

12. Blybatterier ska lagras i täta syrafasta behållare.

13. Dagvatten som uppkommer inom angivna invallningar ska avledas till behandlingsanläggningen för avfallsvätskor.

14. Dagvatten som avleds till det kommunala reningsverket och som kan förorenas av oljespill ska avledas till oljeavskiljare så dimensionerad och underhållen att halten i utgående vatten efter oljeavskiljare inte överstiger 5 mg/l matt som oljeindex. Om oljeindex vid analys överstiger begränsningsvärdet ska åtgärder vidtas och en uppföljande provtagning och analys ske inom 30 dagar från det att ett mätresultat som påvisar ett överskridande har kommit tillståndshavaren tillhanda. Vid denna uppföljande analys får halten i utgående vatten mätt som oljeindex inte överstiga begränsningsvärdet.

15. Rengöring av fat innehållande avfallsrester får enbart ske på därför avsedd yta där avfallsvattnet avleds till behandlingsanläggningen för avfallsvätskor. Rengöring ska ske till dess att faten inte innehåller eller är belagda med flytande eller lakbara avfallsrester.

16. Mottagning av inkomna massor samt kompostering ska ske på ogenomsläppliga ytor med uppsamling av lakvatten. Lakvatten ska ledas till behandlingsanläggningen för avfallsvätskor.

17. Massor i form av oljeförorenad jord som innehåller föroreningar med en medelhalt överstigande vad som anges nedan får inte behandlas i komposteringsanläggningen utan ska skickas iväg till godkänd anläggning. Provtagning och analys behöver inte ske på mottagning av massor som understiger 10 ton.

- Opolära kolväten (C5-C35)	10 000 mg/kg TS

18. Massor i form av slam från bilvårdsanläggningar som innehåller föroreningar med en medelhalt överstigande vad som anges nedan får inte behandlas i komposteringsanläggningen utan ska skickas iväg till godkänd anläggning.

	mg/kg TS
Opolära kolväten (C5-C35)	10 000
Bly(Pb)	100
Kadmium (Cd)	2
Krom (Cr)	100
Zink (Zn)	700

19. Kompostering ska ske tills halten opolära alifatiska kolväten (C5-C35) understiger 1 000 mg/kg TS. Slutligt omhändertagande av färdigkomposterade massor ska dokumenteras ifråga om mängd, föroreningshalter och användningssätt.

20. Bolaget ska i god tid före en nedläggning av hela eller delar av verksamheten inge en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten. I enlighet med 22 kap. 25 § 3 stycket miljöbalken överläts åt tillsynsmyndigheten att fastställa de ytterligare villkor som behövs med anledning av avvecklingsplanen.

Prövotid

U1: Bolaget ska under en prövotid om två år från lagakraftvunnet beslut ges

möjlighet till kompletterande provtagningar och utvärdering av anläggningens kapacitet att kunna innehålla halter av ammoniumkväve ner till 30 mg/l som månadsmedelvärde. Utredningen ska utmynna i förslag till reningsåtgärder eller andra försiktighetsmått som bedöms möjliga att genomföra jämte förslag till slutligt villkor.

P1: Under provotiden får vattnet som riktvärde inte innehålla högre halter av ammoniumkväve än 50 mg/l som månadsmedelvärde.

DOMSKÄL

Ansökan gäller utökning av en befintlig verksamhet där sökanden vill hantera större mängder än vad gällande tillstånd medger. Ansökan avser ett nytt tillstånd för hela verksamheten, ett nytt tillstånd kan därmed, när det vunnit laga kraft och tagits i anspråk ersätta befintligt tillstånd fullt ut.

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att anläggningen omhändertar och behandlar olika typer av farligt avfall och att verksamheten är behövlig för den typen av avfall. Om bolaget bedömer att inkommande mängder kommer att öka bör det finnas möjlighet att meddela tillstånd så att ökningen ryms i tillståndet. Det föreligger dock ett antal frågor att bedöma. Mark- och miljödomstolen gör följande bedömningar.

Lokalisering och planförhållanden

Anläggningen är placerad på del av fastigheten Skövde 5:258 i anslutning till kommunens deponi som lades ned 2008 men där sluttäckning pågår. Väster om anläggningen ligger AÖS återvinningscentral och ytterligare västerut ligger delar av Volvos fabriker. Området där anläggningen ligger är inte detaljplanlagt. Avståndet till närmsta bostäder är ca 450 meter åt NNV och ca 600 meter åt V.

Mark- och miljödomstolen gör bedömningen att lokaliseringen uppfyller kraven i 2 kap. 6 § miljöbalken.

Klassningen av anläggningen

Anläggningen är enligt systemet i miljöprövningsförordningen klassad enligt punkten i 29 kap. 55 § (A 90.440) och därutöver ett antal B- och C-punkter däribland 29 kap. 3 § (B 90.45) och 29 kap. 49 § (B 90.405).

Eftersom anläggningen är klassad enligt en A-punkt ska den bedömas som en A-anläggning och övriga punkter ska ingå i den samlade prövningen av verksamheten. I och med att verksamheten omfattas av t.ex. 29 kap. 3 § och 29 kap. 49 § miljöprövningsförordningen blir verksamheten även en industriutsläppsverksamhet i enlighet med definitionerna 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen vilket bör beaktas när BAT-slutsatser för aktuell bransch offentliggörs.

Uppgifter enligt 22 kap. 25 a § miljöbalken

Av 22 kap. 25 a § första punkten miljöbalken framgår att en dom som omfattar tillstånd till att lagra, återvinna eller bortskaffa avfall alltid ska innehålla en förteckning över de kategorier av avfall och den totala mängd avfall som får lagras, återvinnas eller bortskaffas. Med avfallskategorier menas enligt inledningen till bilaga 4 till avfallsförordningen (2011:927) ett avfall med tillhörande avfallskod. Miljööverdomstolen har behandlat denna fråga i rättsfallen MÖD 2008:6, MÖD 2008:7 och MÖD 2011:5 och då konstaterat att 22 kap. 25 a § miljöbalken inte innebär något krav på att avfallstyperna ska anges i själva tillståndsmeningen.

Bolaget har i bilaga A tabell 4 redovisat en lista över avfallskoder och avfallstyper som kommer att hanteras inom anläggningen och enligt domstolen finns det inte skäl att upprepa denna förteckning, som i övrigt omfattas av det allmänna tillståndsvillkoret, i domslutet. Efter tillsynsmyndighetens godkännande bör dock även andra avfallstyper kunna mottas och hanteras inom anläggningen under förutsättning att dessa bedöms ha egenskaper som är likvärdiga med de förtecknade avfallstyperna och kan behandlas i anläggningen.

Utsläpp till vatten

Den avgörande frågan för tillåtligheten av verksamheten är hur utsläpp till vatten hanteras. Bolaget har ansökt om att få släppa processavloppsvattnet till kommunens reningsverk med innehållande av de i ansökan angivna halterna. Reningsverkets huvudman (Skövde kommun, Tekniska förvaltningen) har emellertid motsatt sig att ta emot vattnet om inte värdena i kommunens anslutningspolicy kan innehållas. Bolagets yrkande ligger över värdena i anslutningspolicyn främst avseende kvicksilver och kadmium.

Avloppsvattnet som sådant

Mark- och miljödomstolen konstaterar först att avloppsvattnet som sådant, med bl.a. innehåll av metaller som inte kan behandlas i reningsverket, inte är lämpat för att släppa till ett kommunalt avloppsreningsverk. En jämförelse kan därvid göras med Mark- och miljödomstolens (MÖD) avgörande 2012-02-29 M 10600-10 där MÖD uttalar att lak- och dagvatten från en avfallsanläggning typiskt sett inte är lämpade för avledning till kommunala reningsverk utan bör ledas till recipient. Mark- och miljödomstolen gör bedömningen att det avloppsvatten det nu handlar om kan jämföras med sådant avloppsvatten som MÖD bedömde i nämnt avgörande.

Bolaget har av mark- och domstolen förelagts att utreda möjligheten att efter egen rening släppa avloppsvattnet direkt till recipient. Bolaget har inkommit med viss utredning avseende utsläpp direkt recipient men har vidhållit sin inställning att utsläppet ska gå till kommunens reningsverk. Bolaget har inte presterat ett underlag så att frågan går att avgöra med ett tillstånd som medger utsläpp till recipient efter behandling i befintlig eller kompletterad reningsanläggning.

Möjliga mottagare av avloppsvattnet

Domstolens slutsats blir mot bakgrund av ovanstående att det inte på liggande underlag finns möjlighet att ge tillstånd för utsläpp till recipient, bolaget har inte heller något sådant yrkande.

Inte heller finns det möjlighet att meddela tillstånd för utsläpp till kommunens reningsverk med de av bolaget föreslagna haltvillkoren eftersom reningsverkets huvudman (Skövde kommun genom Tekniska förvaltningen) motsätter sig detta. Att ge tillstånd för utsläpp av ett typiskt sett olämpligt vatten till ett reningsverk som motsätter sig mottagandet och där dessutom kommunens anslutningspolicy inte följs bedöms inte som tillåtligt. Bolaget kan därmed inte få ett tillstånd med de villkor man föreslagit.

Även om vattnet typiskt sett inte anses lämpat för behandling i reningsverket bör det vara möjligt att släppa det dit om kommunens anslutningspolicy följs och det i övrigt kan konstateras att reningsverkets funktion och reningsförmåga inte skadas av att ta emot vattnet. Reningsverkets huvudman har heller inte motsatt sig att ta emot vattnet om anslutningspolicyn följs.

Villkor för utsläpp av vatten till reningsverket

De av bolaget föreslagna slutliga villkoren till haltvillkor bör kunna accepteras utom avseende kvicksilver och kadmium. För dessa parametrar är det enligt mark- och miljödomstolens mening inte lämpligt att sätta haltvillkoret högre än vad som anges i anslutningspolicyn.

Bolaget har invänt att det bara är ett laboratorium som kan utföra den aktuella typen av analys med tillräckligt låg rapporteringsgräns, att analyserna är mycket kostsamma samt att osäkerheten vid analyser på så låga nivåer är så stora att det inte går att lägga dessa nivåer till grund för ett villkor som uppfyller de krav på rättssäkerhet som anges i rättsfallet NJA 2006 s 310. Mark- och miljödomstolen gör följande bedömningar avseende dessa invändningar.

Enligt domstolens uppfattning finns det flera laboratorier både inom Sverige och utom Sverige som kan utföra den aktuella typen av analyser med tillräckligt låg rapporteringsgräns. Det finns således inte anledning att av det skälet ange högre haltvillkor. När det gäller kostnaden så har bolaget inte preciserat vilken kostnad man anser vara för dyr. Enligt vad domstolen erfarit ligger emellertid kostnaden för

sådana analyser på under 1 000 kr. Även om det vore så att analyskostnaden blir högre ska den kostnaden emellertid ställas mot kostnaderna för att reningsverkets funktion påverkas eller att slammets användbarhet försämras vilket också kan medföra stora kostnader. Domstolen gör bedömningen att bolaget inte har visat att analyskostnaden blir så hög att det av det skälet är orimligt att ställa krav på den lägre rapporteringsgränsen.

När det gäller kraven på rättssäker utformning av villkor och vad Högsta Domstolen uttalat i den frågan gör mark- och miljödomstolen bedömningen att en låg rapporteringsgräns med angivande av viss osäkerhet i sig inte gör ett villkor rättsosäkert. Det är i stället så att den brist på noggrannhet som finns i en analysmetod kommer att beaktas till den tilltalades fördel vid en eventuell straffrättslig process. Det finns därmed inte skäl att underkänna ett villkor bara för att det har en låg rapporteringsgräns och att laboratoriet anger en viss osäkerhet i analyssvaret.

I fråga om bolagets faktiska möjlighet att innehålla kommunens haltgränser för de båda tungmetallerna noterar domstolen att genom redovisning av flera analysresultat vid olika provtagningstillfällen har bolaget visat att det finns goda förutsättningar att innehålla aktuella begränsningsvärden i utsläppen från verksamheten som månadsmedelvärde. Med beaktande av bolagets åtagande vid sammanträdet att senast februari 2014 installera och ta i drift ett ytterligare reningssteg – våtkemisk fällning – finns det ytterligare förutsättningar att uppnå de marginaler som efterlyses av bolaget vid kontrollen av föreskrivna metallparametrar.

Vidare noterar domstolen att den av huvudmanen åberopade vägledning för tillåtna utsläppshalter från industriella källor, som anges i Svenskt Vatten P95 (*Råd vid mottagande av avloppsvatten från industri och annan verksamhet, november 2012*) och som kommunens anslutningspolicy grundar sig på, förutsätter att varken kvicksilver eller kadmium bör förekomma i det avloppsvatten som avleds till ett kommunalt reningsverk.

Vid avledande av avloppsvatten gäller enligt 10 § Naturvårdsverkets kungörelse (SNFS 1994:7) med föreskrifter om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse följande. "Industrispillvatten som leds till avloppsreningsverk skall ha undergått sådan rening som krävs för att säkerställa dels att driften av avloppsreningsverken och behandlingen av avloppsslam inte störs, dels att slammet kan omhändertas på ett säkert och miljömässigt godtagbart sätt." Härav följer att avloppsreningsverk är byggda och dimensionerade för att ta emot och rena hushållspillvatten och det lättnedbrytbara organiska material (BOD), fosfor- och kväve som finns i detta vatten samt att reningsmöjligheterna beträffande övrigt vatten generellt är starkt begränsade.

Av samrådsunderlag till ansökan om nytt miljötillstånd för kommunala avloppsreningsverket i Skövde kommun kan utläsas att avvattnat slam kommer att utnyttjas för jordförbättringsändamål. Det är därför av principiell vikt att verka för begränsad tillförsel av industriellt avloppsvatten som inte uppfyller kommunens anslutningspolicy oavsett de totala utsläppsmängderna från varje enskild utsläppskälla.

Sammantaget bör alltså haltvillkoren för utsläpp till det kommunala reningsverket utformas så att de inte överskrider kommunens anslutningspolicy. Villkoren ges den utformning som framgår av domslutet. Med den utformningen av villkoren bedömer mark- och miljödomstolen att tillstånd kan ges för den sökta verksamheten med utsläpp till det kommunala reningsverket.

När det gäller totalmängder som på årsbasis får släppas till reningsverket kan de siffror bolaget föreslagit gälla med justering för mängderna kvicksilver, kadmium, COD_{Cr} och ammoniumkväve vilka bör anpassas till haltvillkoren.

Prövotid avseende ammoniumkväve

Bolaget har yrkat två års prövotid avseende ammoniumkväve. Syftet med prövotiden är att nå ned till 30 mg/l vilket är den nivå som anges i kommunens

anslutningspolicy. Det ska emellertid noteras att bolaget redan idag i sitt nuvarande tillstånd har villkoret 30 mg/l för ammoniumkväve. Bolaget är således redan idag skyldigt att innehålla nivån 30 mg/l. Villkoret för ammoniumkväve i nu aktuellt tillstånd bör därmed inte skjutas upp utan avgöras slutligt. Bolaget ska även för framtida verksamhet innehålla det villkor man redan idag är skyldig att klara. För att anpassa reningen till den utökade verksamheten och som en anpassning till att det nya villkoret anges som ett begränsningsvärde kan tidpunkten för när villkoret ska börja gälla skjutas upp i två år. För tiden fram till dess bör nivån för det föreslagna provisoriska villkoret (50 mg/l) gälla som slutligt villkor. Ovanstående framgår av domslutet.

Karakterisering av avloppsvattnet

Av vad som anförs ovan följer att det är tveksamt om slutomhändertagande av bolagets avloppsvatten genom avledning till det kommunala avloppsreningsverket kan betraktas som bästa möjliga teknik ur kretsloppsperspektiv. Vidare kan ifrågasättas kommunala avloppsreningsverkets möjlighet att omhänderta industriellt vatten med ett högt COD-innehåll.

Med beaktande av avloppsvattnets sammansättning utöver de i villkorsförlagen angivna analysparametrar och dess eventuella påverkan på reningsverket bedömer domstolen att det i domslutet bör finnas krav på kemisk och biologisk karakterisering av avloppsvattenet enligt NV:s handbok 2010:3, utgåva 2 och analysupplägg för de fall där industriutsläppet avleds till kommunalt avloppsreningsverk. Med fördel bör denna engångsundersökning ingå i bolagets kontrollprogram och redovisas vid tidpunkten för en förstagångsundersökning samt för tillsynsmyndighetens ställningstagande i fråga om eventuella åtgärdersbehov.

Dagvatten

Dagvattnet inom körytorna i området riskerar att förorenas med olja vilket bl.a. observerades vid synen. Vid synen angav även bolaget att det är teknisk möjligt att anlägga en oljeavskiljare för att avleda en delström av dagvatten som numera tillförs direkt till ett ytvattendike. Dagvatten som släpps till ytvattendiket bör därför

passera en oljeavskiljare som uppfyller Svensk Standard klass 1 eller likvärdig dagvattenrening innan utsläpp. Detta bör framgå av villkor.

Lukt

När det gäller lukt bedömer domstolen att den av bolaget i första hand föreslagna utformningen av villkoret kan accepteras. Villkoret bör utformas i enlighet med det.

Villkor i övrigt

När det gäller villkorsregleringen i övrigt bedömer mark- och miljödomstolen att villkoren i stort kan ges den utformning som bolaget föreslagit. Villkoren bör dock justeras så att de uppfyller MÖD:s praxis avseende begränsningsvärden och inte är uttryckta som riktvärdesliknande villkor vilket visa villkorsförslag är.

Kontrollfrågor

Mark- och miljödomstolen har inte i detalj tagit ställning till den kontroll av verksamhet och utsläpp som kan komma att erfordras vid verksamheten. Tillsynsmyndigheten bör därför ges rätten att fastställa ytterligare villkor eller försiktighetsmått som kan behövas avseende kontrollåtgärder som föranleds av tillståndsvillkor. Kontrollens syfte ska vara att följa parametrar av betydelse för efterlevnaden av detta tillstånd samt att följa upp de effekter och konsekvenser av verksamheten som beskrivits i miljökonsekvensbeskrivningen. Som underlag härför bör bolaget åläggas att inge förslag till kontrollprogram som inkluderar förslag till förstagångsundersökning och periodiska undersökningar.

Ekonomisk säkerhet

Tillståndet bör i enlighet med tidigare tillstånd förenas med krav på ställande av ekonomisk säkerhet för återställning av området. I brist på underlag bör den i dag gällande summan 400 000 kr gälla som utgångspunkt men räknas upp med anledning av att verksamheten utökas från 10 000 m³ till 18 000 m³ per år, vilket nästan är en fördubbling, och med anledning av den allmänna kostnadsstegringen. Den ekonomiska säkerheten ska ställas innan tillståndet tas i anspråk och uppgå till 800 000 kr. Säkerheten ska i enlighet med 16 kap. 3 § miljöbalken godkännas av

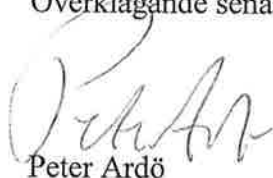
tillståndsmyndigheten d.v.s. mark- och miljödomstolen men sen förvaras av länsstyrelsen.

Slutord

Vad som i övrigt framkommit i målet anses inte kontroversiellt och föranleder ingen särskild kommentar från domstolens sida.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 10 januari 2014.

Peter Ardö

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Peter Ardö, ordförande, och tekniska rådet Jolanta Green samt de särskilda ledamöterna Rune Niklasson och Clas-Göran Crommert.

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud. Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.